

Жалюгідні жнива
в Сарнах
Żałosne Żniwa
w Sarnach

сторінка 4

8 років таборів
за те, що вчителював

8 lat łagrow
za to, że był nauczycielem

сторінка 6

Луцьк відзначив
935-річчя

Łuck obchodził
935. urodziny

сторінка 8

Запросили письменників
з України, Польщі та Білорусі
Pojawią się pisarze
z Ukrainy, Polski i Białorusi

сторінка 9

Королівський спадок
Зигмунта Фелінського
Królewski spadek
Zygmunta Felińskiego

сторінка 11

Plastuni i harcerze podpisali umowę o współpracy

Пластуни і харцери підписали угоду про співпрацю

Konferencja z udziałem ukraińskich i polskich naukowców w Równem, podpisanie trójstronnego porozumienia między plastunami i harcerzami, sztafeta rowerowa w Zdobunowie oraz kontynuacja forum naukowego w Kostiuchnówce – taki był program konferencji «100. rocznica Bitwy Warszawskiej i sojuszu Piłsudski-Petlura».

14 września na Narodowym Uniwersytecie Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami (NUGW) w Równem rozpoczęły się obrady konferencji «100. rocznica Bitwy Warszawskiej i sojuszu Piłsudski-Petlura». Konferencję zainaugurował zastępca przewodniczącego Równieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej Serhij Gemberg, który w swoim przemówieniu poruszył kwestię perspektyw współpracy Ukrainy i Polski. Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak dodał, że we współpracy Polski i Ukrainy tkwi ogromny potencjał, który może gwarantować obu państwom pokój i obrot.

Prorektor NUGW Oleh Łahodniuk zaznaczył: «Władze radzieckie zrobiły wszystko, żeby przemilczeć wydarzenia z tamtych czasów. M.in. o założeniu naszej uczelni informowano jako o ich osiągnięciu. Dzięki naukowcom udało się ustalić prawdziwą datę założenia uniwersytetu – był to rok 1915, nie 1922». Zaprezentował także współpracę uniwersytetu z polskimi uczelniami m.in. w zakresie architektury, geodezji, gospodarki wodnej. Forum naukowe rozpoczęła profesor Katedry Historii Ukrainy Równieńskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego dr. hab. Rusłana Dawy-

Конференція за участі українських та польських науковців у Рівному, підписання тристоронньої угоди між пластунами та харцерами, велопробіг у Здобунові та продовження наукового форуму в Костюхнівці – такою інтенсивною була програма конференції «100-та річниця Варшавської битви і Союзу Пілсудський-Петлюра».

14 вересня в Національному університеті водного господарства та природокористування (НУВГП) в Рівному розпочалася конференція «100-та річниця Варшавської битви і Союзу Пілсудський-Петлюра». Захід відкрив заступник голови Рівненської облдержадміністрації Сергій Гемберг, який під час промови говорив про перспективи співпраці України та Польщі. Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк додав, що Польща й Україна мають великий потенціал у співпраці, яка може забезпечити обом країнам добробут і спокій.

Проректор НУВГП Олег Лагоднюк у вітальному слові відзначив: «Радянська влада робила все, щоб замовчати події тих часів. Так і заснування нашого університету тривалий час висвітлювалося як її досягнення. Завдяки дослідженням науковців вдалося з'ясувати реальний рік його заснування – 1915, а не 1922». Він розповів про співпрацю університету з польськими вишами в різних напрямках: архітектурі, геодезії, водному господарстві. Наукову частину конференції розпочала доктор історичних наук, професор кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету Руслан-

Wizyta Konsula Generalnego RP na Uniwersytecie Wołyńskim

Візит Генерального консула РП у Волинський університет

9 września Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak złożył pierwszą oficjalną wizytę na Wołyńskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki.

9 вересня Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк здійснив перший офіційний візит у Волинський національний університет імені Лесі Українки.

W trakcie spotkania z rektorem i prorektorami uczelni Konsul Generalny RP wspólnie z wicekonsulem Teresą Chruszcz omówili plany przyszłej współpracy z uczelnią.

Następnie konsul rozmawiał z przedstawicielami instytucji uczelnianych odpowiedzialnych za współpracę polsko-ukraińską i aktywnie działających na rzecz jej rozwoju. Pracownicy Oddziału ds. Międzynarodowych, koordynatorzy Instytutu Polski, dziekan Wydziału Stosunków Międzynarodowych, wykładowcy polonistyki na Wydziale Filologii i Dziennikarstwa od lat współpracujący z Konsulatem Generalnym w Łucku przedstawili osiągnięcia we wspólnych przedsięwzięciach oraz zaprosili Sławomira Misiaka na inaugurację nowego roku akademickiego.

Switłana SUCHARIEWA,
koordynator Instytutu Polski
WUN im. Łesi Ukrainki
Fot. Oleh BURŁAKA

Під час зустрічі з ректоратом вишу Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк та віцеконсул Тереза Хрущ обговорили плани співпраці на майбутнє.

Згодом консул зустрівся з представниками університетських інституцій, відповідальних за польсько-українську співпрацю, які активно сприяють її розвитку. Працівники відділу міжнародних відносин, координатори Інституту Польщі, декан факультету міжнародних відносин, викладачі-полоністи факультету філології та журналістики, які вже багато років співпрацюють із Генеральним консульством РП у Луцьку, ознайомили консула з досягненнями у спільно проведених заходах та запросили на урочисте відкриття нового навчального року.

Світлана СУХАРЄВА,
координаторка Інституту Польщі
ВНУ імені Лесі Українки
Фото: Олег БУРЛАКА

Дискусія о міжвоєнній архітектурі

Розмова про міжвоєнну архітектуру

W «Ulicznej Pracowni Miasta Równe» odbył się okrągły stół na temat «Dziedzictwo międzywojennego modernizmu: problemy jego zachowania i wykorzystania». Okazał się ciekawy nawet dla tych, którzy nie interesują się architekturą.

У «Вуличній майстерні міста Рівного» відбувся круглий стіл на тему «Спадщина міжвоєнного модернізму: проблеми збереження та використання», пізнавальний навіть для тих, хто не цікавиться архітектурою.

Temat spotkania, które miało miejsce 11 września, brzmiał technicznie i poważnie, ale kto przemierza ulice miasta i mija jego budowle zdaje sobie sprawę, jak nieodwołalnie zatracą się ich dawne piękno i jak wielkie zmiany muszą zajść w świadomości mieszkańców, by odwrócić ten proces.

Konferencję rozpoczął Michał Pszczółkowski z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Profesor opowiedział między innymi, w jaki sposób chroni się zabytki w Polsce i jakie instytucje za to odpowiadają. Zaprezentowany został też film dziennikarza Oleska Buhała «Międzywojenne Równe: jak konstruować architektoniczny portret miasta» oraz album «Architektura międzywojennego Równego w dokumentach i publikacjach 1921–1939» autorstwa doktora architektury Olgi Mychajłyszyn z Narodowego Uniwersytetu Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami i Wiktora Łuca z Rówieńskiego Muzeum

Krajoznawczego, zasłużonego pracownika kultury Ukrainy.

Poruszone tematy to oczywiście architektura międzywojenna Równego, Łucka i Charkowa, Użhorodu i Mińska. W konferencji online zaprezentowane zostały budowle z omawianego okresu – ich zdjęcia, projekty a także fotografie obecnego stanu.

Teraz chodzę po Równem i patrzę na nasze budynki świadomie. Dobrze wiedzieć, że ktoś o nich myśli i o nie dba. To w końcu kawałek wspólnej międzywojennej historii – czy ona nam się podoba czy nie.

Okrągły stół odbył się w ramach projektu «Równe modernistyczne: międzywojenne dziedzictwo architektoniczne» realizowanego przez Instytut Ukraińskiego Modernizmu ze środków «ReHERIT» i Unii Europejskiej.

Ewa MAŃKOWSKA,
Ukraińsko-Polski Sojusz
imienia Tomasza Padury w Równem

Тема зустрічі, яка відбулася 11 вересня, звучала технічно й поважно, але той, хто гуляє вулицями міста і минає його архітектурні пам'ятки, розуміє, як неблаганно нищиться їхня колишня краса і наскільки великі зміни у свідомості мешканців повинні відбуватися, щоб цей процес зупинився.

Конференцію розпочав Міхал Пшчолковський із Художньої академії в Гданську. Професор розповів, зокрема, яким чином охороняють архітектурні пам'ятки в Польщі та які установи за це відповідають. Під час заходу представили також фільм журналіста Олесія Бухала «Міжвоєнне Рівне: як писали архітектурний портрет міста» та альбом «Архітектура міжвоєнного Рівного в документах і публікаціях 1921–1939 рр.» авторства доктора архітектури Ольги Михайлишин із Національного університету водного господарства та природокористування й Віктора Луца з Рівненського крає-

знавчого музею, заслуженого працівника культури України.

Учасники обговорили архітектуру міжвоєнного Рівного, Луцька, Харкова, Ужгорода й Мінська. Під час онлайн-конференції продемонстрували споруди, збудовані в зазначений період: їхні фото, проекти та сучасний стан.

Тепер я ходжу містом і дивлюся на наші будівлі свідоміше. Добре знати, що хтось про них думає і dbає. Це, зрештою, частина нашої спільної міжвоєнної історії, подобається вона нам чи ні.

Круглий стіл відбувся в рамках проекту «Рівне модерністичне: міжвоєнна архітектурна спадщина», реалізованого Інститутом українського модернізму завдяки підтримці «ReHERIT» та Європейського Союзу.

Ева МАНЬКОВСЬКА,
Українсько-польський союз
імені Томаша Падури в Рівному

Informacja wołyńska Волинська інформація

Tytuł «Honorowy obywatel Wołynia» pośmiertnie otrzymało 168 żołnierzy poległych na Wschodzie Ukrainy oraz dwóch uczestników Rewolucji Godności – Bohaterów Niebiańskiej Sotni.

.....

Zwanja «Pочесний громадянин Волині» посмертно присвоїли 168 військово-службовцям, загиблим на сході країни, і двом учасникам Революції Гідності, Героям Небесної Сотні.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Zdrowia Ukrainy, obwód wołyński należy do regionów z najszybszym tempem rozprzestrzeniania się koronawirusa.

.....

Zгідно зі статистикою МОЗ, Волинь – у переліку областей із найвищими темпами поширення коронавірусу.

Według danych z 23 września w obwodzie wołyńskim potwierdzono 7132 przypadki zachorowania na COVID-19, 4933 pacjentów wyzdrowiało, 152 – zmarło.

.....

Станом на 23 вересня у Волинській області зафіксовано 7132 випадки COVID-19. 4933 особи одужала, 152 – померли.

W miniony weekend na przejściu granicznym Jagodzina utworzyła się kolejka licząca ponad tysiąc ciężarówek.

.....

На вихідних на пункті пропуску Ягодин утворилася черга з понад тисячі вантажівок.

Według danych z ogólnoukraińskiego portalu nowych budów, Łuck znalazł się w piątce liderów pod względem tempa wzrostu cen mieszkań.

.....

Відповідно до даних порталу новобудов в Україні, Луцьк – у п'ятірці лідерів за темпами зростання вартості квартир.

Na Wołyńskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki rozpoczęły się poddyplomowe studia medyczne.

.....

У Волинському національному університеті імені Лесі Українки розпочалося післядипломне навчання лікарів.

Żałosne Żniwa w Sarnach i droga do śmierci Mariana Felińskiego

Жалюгідні жнива в Сарнах і дорога до смерті Мар'яна Фелінського

Odgłos wysadzanego mostu kolejowego na Horyniu w Horodźcu zwiastował rychłe nadejście Niemców. Porzucone wyposażenie z sowieckich magazynów koło stacji Tutowicze było jak manna z nieba. Odważni zdołali przywieźć sporo koców, metalowych łóżek, materaców, worów z owijaczami na nogi. Każdy brał, czego sowieci nie zdołali wywieźć.

Następnie po łupy wyruszyli mniej odważni, należała do nich Antoni Brzozowski, który pojechał wozem z córką Romualdą, ale znalazł jedynie puste skrzynki po amunicji. Tyle pozostało w sowieckich magazynach. Co miała przynieść nowa władza, było wielką niewiadomą.

Wielu miało problemy z sowieckim prawem, dużo osób obawiało się wywózki na Sybir. Nikt nie zmartwił się przyjściem Niemców. Niektórzy gospodarze mówili, że przynajmniej będzie porządek. W czym to miało być lepsze dla codziennego życia jednak słuchaczom nie tłumaczyli. Sami szybko mieli się przekonać.

Front przeszedł szybko, wojsko poszło dalej. Sabina Drzewiecka i Marian Feliński, jak za sowieckich czasów, wyruszyli do Sarn rozejrzeć się, co można tam kupić i co sprzedać. Szybko zorientowali się, że zaczęły się dla nich Żałosne Żniwa. (Jan Tomasz Gross po wielu dziesięcioleciach nazwał je Złotymi Żniwami, jest to jednak kwestia oceny). 5 września 1941 r. Niemcy zarządzili utworzenie getta w mieście. Żydzi pozbawieni zaopatrzenia zaczęli na wpół legalnie udawać się do okolicznych wsi w poszukiwaniu jedzenia. Trwało to do 15 kwietnia 1942 r., czyli do chwili całkowitego zamknięcia getta. Wtedy jego mieszkańcy skazani byli już na śmierć głodową.

Jedynym ratunkiem były dostawy żywności prowadzone przez Polaków i Ukraińców. Tak jedni, jak i drudzy nie mieli jednak sami za wiele, kolejny rok obowiązkowych kontyngentów opustoszył komory. Ziemie były liche, a i zakładane kolchozy dopełniły upadku gospodarstw. Rozpoczął się więc kolejny etap przemytu i handlu jedzeniem z Żydami. Nie czyniono jednak tego z miłosierdzia, a z chęci zysku lub z konieczności. Głodujący Żydzi mieli jeszcze pieniądze i inne dobra na wymianę. Wielu sklepikarzy w 1939 r. pochowało swoje za-

pasy i teraz wymieniali je na jedzenie. Takiej okazji Sabina i Marian nie mogli przepuścić. Większość Żydów jednak nie miała prawie nic, pozostało im powolne umieranie i czekanie na śmierć.

Marian miał wszystko gotowe do dalszego szmuglowania jedzenia do Sarn. Wóz z podwójnym dnem, własność męża Sabiny, Mieczysława Drzewieckiego, stał gotowy do drogi. Był on od czasów sowieckich źródłem dostatniego życia. Wiele razy wartownicy przeszukiwali go przy wjeździe i wyjeździe z miast, nigdy jednak nie odkryli, co to za dziwo. Cienko heblowane deski pozwoliły stworzyć schowek z podwójnym dnem. Mieściła się w nim słonina na «pieć palców». Dobrze podzielone mięso z połowy świni układało się w schowku jak puzzle. Zagłodzeni Żydzi nie mieli możliwości przestrzegania koszerności jedzenia.

Interes kręcił się doskonale. Wartownicy niemieccy przy rogatkach miasta chętnie przyjmowali łapówki w postaci świeżo wędzonej kiełbasy i mocnego samogonu. Za przynętę służyła kobiałka z nabiałem i zwiniętą kiełbasą. Nie było więc wielkiego kłopotu z przejazdem. O sowieckich partyzantach niewielu słyszało. Wartownicy nie obwąchiwali jeszcze przyjezdnych, czy aby nie spali przy partyzanckim ognisku.

Sabina z Marianem ztratili wszelkie wartości i zasady, oszukiwali głodujących. Ona znana była z tego, że ubijała ugotowane ziemniaki, a po wystygnięciu otaczała je masłem i jako masło wymieniała. Budziło to pomiędzy uczciwymi ludźmi oburzenie i pogardę. Wielu bowiem z najnormalniejszej konieczności szło sprzedawać Żydom jedzenie, tym samym ratując ich od śmierci. Czynili to z biedy, ale jakby to nazwać «uczciwie». Od kilku lat nie można było nabyć odzieży i obuwia. Powszecnie zaczęto wtedy chodzić np. w butach, których podeszwa, wykonywana przez szewców, była z opon samochodowych.

Widlunna podrywali żelaznicznego mosta przez Gorin' u Horodźcu przeważało, że niezabardom przyjdą Niemcy. Połączony rzecz z radjańskich składowi bija stancji Tutowicze byli jak manna z neba. Widażni wstigli przywiezi bataro kowdr, metalowix liżok, matraciw, mişkiw z onuczami. Kozhen haław te, što ne wstigli wiewiezi soveti.

Dalí za zdobichhu wiruşili menş widażni, do nix należaw i Antonij Bżozow'kiy, yakij poiław wozom iz doçkoju Romualdoju, ale znajšow lişhe puşti yşiki wid amuniciji. Ce vse, što zalişilosja w radjańskich składowi. A što mala priniesiti nowa włada, buło niewidomo.

Bataro kto maw problemi z radjańskimi zakonami, bataro kto bojawja wiewezenja do Sibiru. Nihto ne bojawja priçhodu nişciw. Dejakí gospodari gworili, što prinajimni buðe porjadok. Odnak u çomu same ce buðe prawłajtisja, woni ne pojasnjuwali. Sami mali niewowzi pobachiti.

Front proişow şwidko, wişka popramuwali dali. Sabina Dżewec'ka i Mar'jan Felin's'kiy, jak za radjańskich çasiw, wiruşili w Sarni, abi diżnatisja, što možna tam kupiti i prodati. Şwidko zoriştuwalisja, što dla nix poçalisja Żaljuğidni żniwa (politolog Jan-Tomaş Gross çerez bataro deşatiliť nazwaw iř Zolotimi żniwami, ale ce vse-taki sprawa spriijnjatja). 5 weresnja 1941 r. nişciw naçazali stworiti w mişci getto. Şwreji, pozbawłeni zabezpeçennja, poçali napiw legalno wibiratisja do nawkołişnih sil u pošukach harçiw. Ce trivalo do 15 kwitnja 1942 r., tobo do momentu pownoğ izołuwanja getto. Z tiħ piw woni bułi prireçeni na gołodnu smerť.

Eđinim porjadunkom bułi dostawki produktiw, yakí robili polaiki y ukraińci. Ale yak perşi, tak i drugí sami mali ne nadto bataro, adje çerğowij riç obow'jazkowix kontingentiw opuştoşiw iħni komori. Gruñti bułi hirławji, ta i zasnowani kolgospri doverşili zaneławd gospodarstw. Otoż, rozpoczawja çerğowij etap kontrabandi i torğiwłi harçami z şwrejami. Liudi robili ce, odnak, ne z miłoserđja, a z bażannja zisku abo z neobwiđnosti. Gołodni şwreji todi ce mali groşi ta iñşi çinnoşti na obмін. Bataro kto z wlasnikiw magaziniçiw u 1939 r.

prichowaw zapasi i tepew obmińowaw iř na iřu. Takoi nağodi Sabina i Mar'jan wpuştitu ne mogli. Prote biłjšişt şwreiw maiře niçoğ ne mali, iř zalişilosja lişhe powiłno pomirati.

U Mar'jana vse buło gotowe do podaljšoğ pereprawłennja harçiw do Sarn. Wiş iz podwiłnim dnem – wlasnişt çowłowika Sabini, Mewişława Dżewec'zoğ, – stoław gotowij do wişzdu. Şe z radjańskich çasiw wiń buw dżerelow nebiđnoğ žittja. Bataro raziw wartowi obşukuwali iřoğ na w'işdi i wişzdi z miş, ale, yak na diwo, niçoğ ne znaçodili. Tonko strugani doşki dozwołili zrobiti şchowok iz podwiłnim dnem. U njoju składowi salo na piť pawłciw. Dobre rozriżane m'jašo z polowini şwini składowo u şchowku yak pazli. Zgołodnişt şwreiw ne mali možliwosti dotrimuwatisja koşernosti iři.

Biznes krutiwja çudowo. Nişec'ki wartowi na rogatkach mişta oçoce priijnamli haçari u wiğładi şwiżokopçenoji kowbasi i mişnoğ samogonu. Za primanku sluguwaw koşik iz mołokoğ i kiłwce kowbasi. Toż weliçix problem iz tim, štoç proiřhati, ne buło. Pro radjańskich partiżaniw todi ce ne buło çutno, wartowi ce ne obniřuwalu priiřdżix, çi ti wipađkowo ne spali bija partiżan's'koğ wogniştja.

Sabina ta Mar'jan perestupali wiş liud's'ki çinnoşti ta normi, obmanuwali gołodnih. Wona «şlawiłaşa» tim, što m'jaşa zwarenu kartopliu, a kołi ta wistiğne, zwerxu obmawuwała masłom i mińjala iř pod wiğładow masł. Sered çesnih liudew ce wkiłkalo oburennja i řiğidu. Adje bataro kto çerez żwiçajnu neobwiđnişt iřow prodawati şwrejam iřu, tim samim riřtjuçu iř wida smerť. Robili ce çerez biđnişt, ale, tak bi mołiti, porjadno. Wje kiłwka rok iw ne možna buło priđbati odjağ i wzutja. Todi, napriçkad, uşi poçali hołidi w çerewikach, piđoşwi yakix şewci robili z awtomobil'nih pokrişok.

1

2

Ocaleni od zapomnienia: Jan Ciećkiewicz

Повернуті із забуття: Ян Цецькевич

Wśród polskich pedagogów represjonowanych przez władze radzieckie w latach 1939–1941 na Wołyniu znalazł się także nauczyciel z Derażnego Jan Ciećkiewicz.

Серед польських педагогів, репресованих радянською владою в 1939–1941 рр. на території Волині, був і вчитель із Деражного Ян Цецькевич.

Jan Ciećkiewicz urodził się w 1901 r. w Cieszanowie (obecnie powiat lubaczowski w województwie podkarpackim). O ojcu Jana, Antonim Ciećkiewiczu, z akt sprawy karnej wiadomo tylko, że był sekretarzem gminy. Matka Katarzyna (ur. ok. 1860 r.) na początku II wojny światowej mieszkała w Lubaczowie u swojej córki Marii (ur. w 1903 r.), siostry Jana, która w tym samym mieście pracowała jako nauczycielka. Brat Adam (ur. w 1892 r.) w 1940 r., według przypuszczeń Jana, przebywał w niemieckiej niewoli.

W Cieszanowie Jan ukończył gimnazjum i w 1919 r. został zmobilizowany do Wojska Polskiego, do 4 Pułku Piechoty. Ta jednostka wojskowa w 1920 r. brała udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W stopniu szeregowego Jan walczył przeciw Armii Czerwonej nad Berezyną w pobliżu miasta Borysowa (obecnie Białoruś). Po demobilizacji ukończył dwuletni kurs nauczycielski i od 1924 r. pracował w szkołach podstawowych w Berestowcu, Bereznie i Derażnem w powiecie kostopolskim na Wołyniu.

W Derażnem Jan mieszkał z żoną Marią (ur. w 1904 r.). Oboje pracowali jako nauczyciele w miejscowej szkole. W 1937 r. urodziła się im córka Jadwiga.

W 1931 r. nauczyciel odbył dwumiesięczny kurs aspirantów poruczników i po kilku miesiącach awansował na podporucznika rezerwy. 28 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany po raz drugi, tym razem na wojnę niemiecko-polską. Trafił do Lublina. Jednak po porażce Wojska Polskiego wrócił do Derażnego przez Chełm, Kowel i Włodzimierz Wołyński. Za czasów radzieckich zajmował stanowisko zastępcy dyrektora miejscowej szkoły, równocześnie pracując jako nauczyciel.

Podobnie jak większość polskich nauczycieli, do więzienia trafił wiosną 1940 r. Aresztowano go 12 kwietnia.

Na pierwszym przesłuchaniu 29 kwietnia 1940 r. Jana Ciećkiewicza oskarżono o walkę przeciw władzy sowieckiej. Przyznał się do stawianych mu zarzutów. «Tak, przyznaję się do tego, że w latach 1919–1920 w szeregach byłego Wojska Polskiego walczyłem przeciw władzom radzieckim» – zapisano w aktach sprawy karnej.

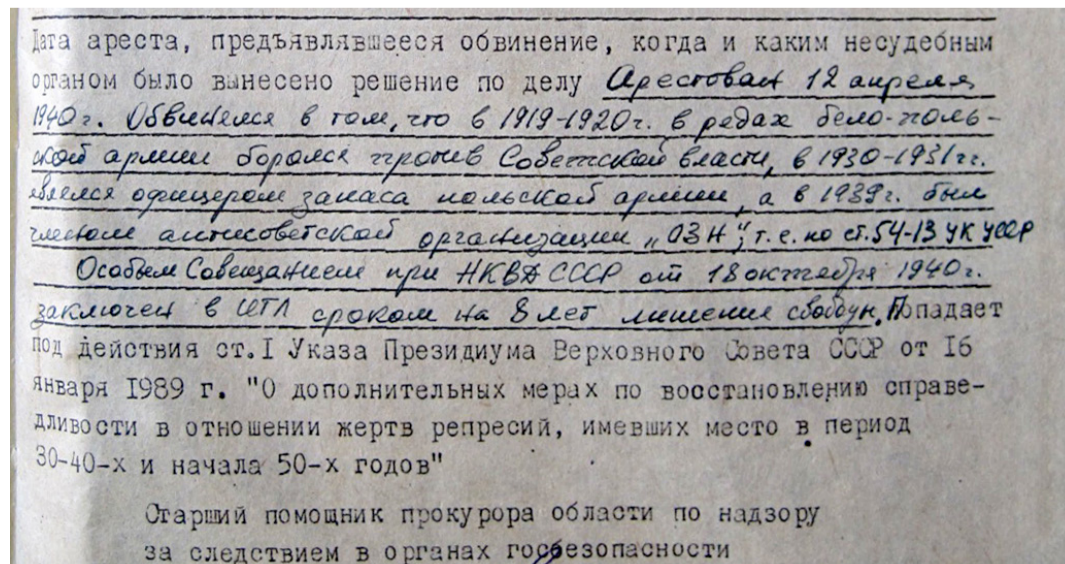
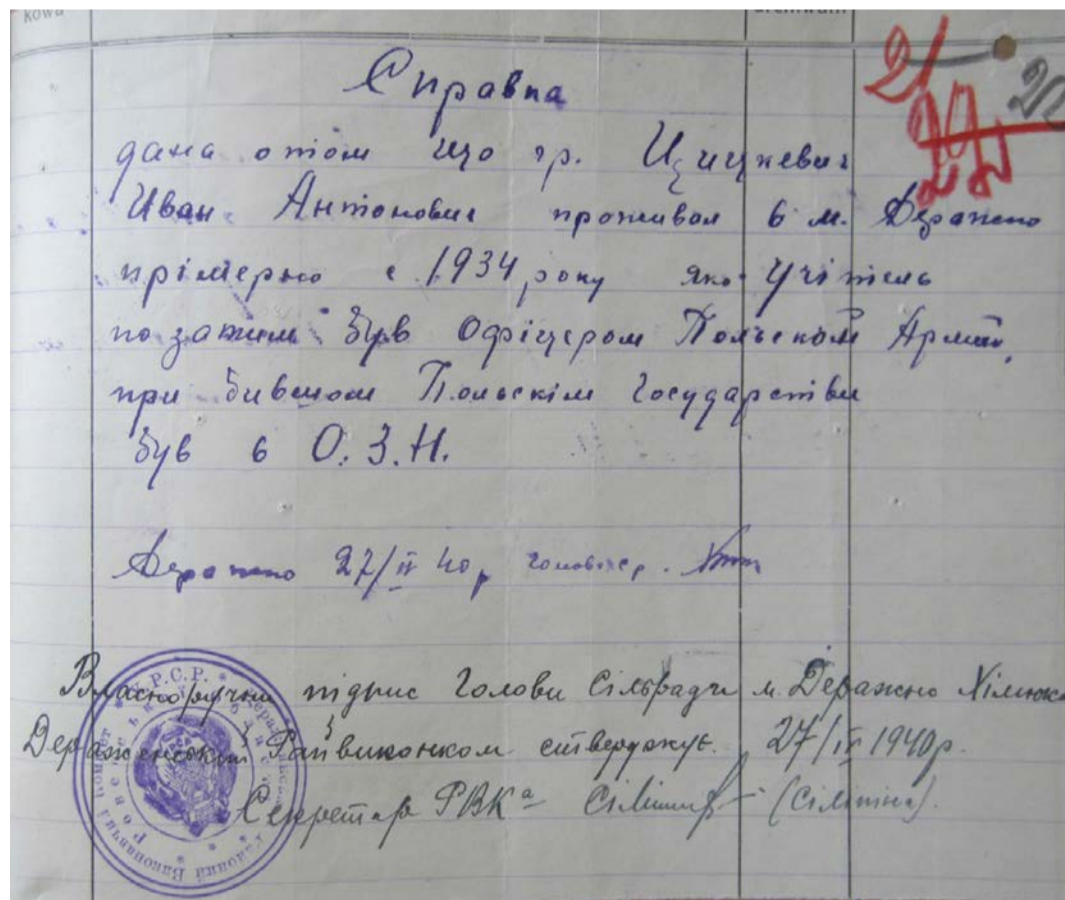
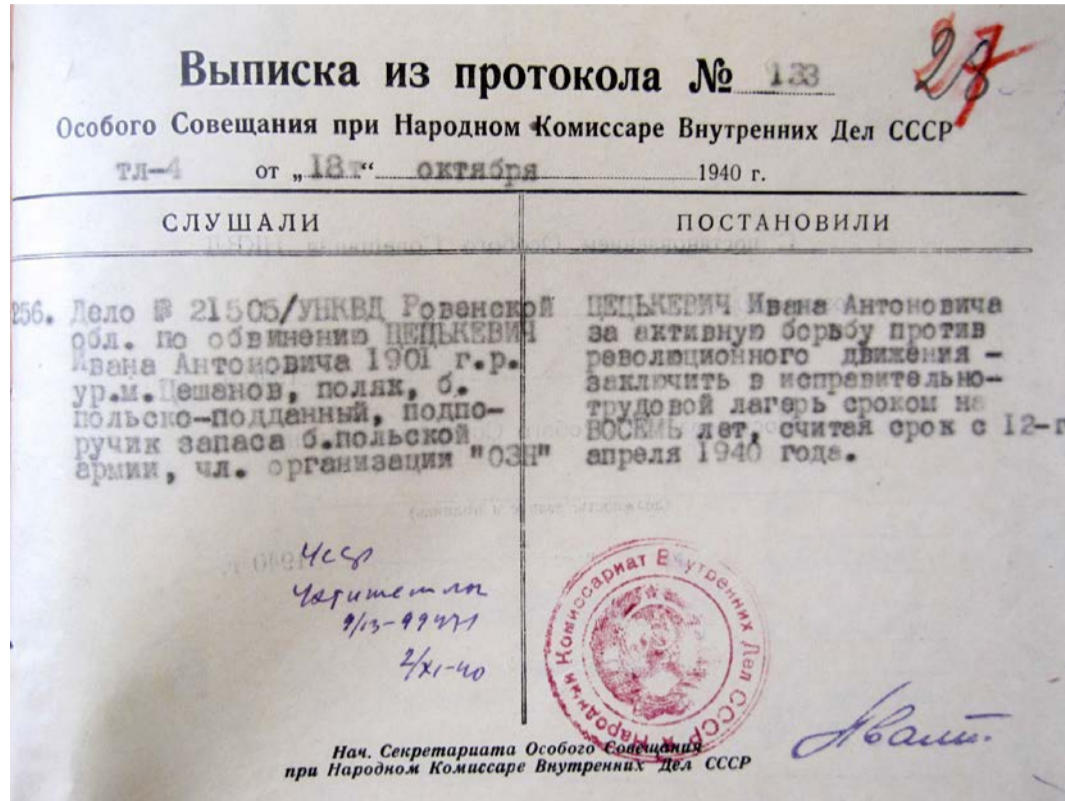
W trakcie śledztwa ujawniono, że zimą 1939 r. Jan został członkiem Obozu Zjednoczenia Narodowego. Mimo, że był jedynie szeregowym członkiem organizacji, śledczy wyodrębnił w akcie oskarżenia właśnie to «przestępstwo», charakteryzując OZN jako «antyradziecką organizację nacjonalistyczną».

Na początku Janowi Ciećkiewiczowi przedstawiono szereg zarzutów, które prawie nie dotyczyły walki z ruchem rewolucyjnym, ale właśnie to oskarżenie znalazło się w postanowieniu Kolegium Specjalnego NKWD ZSRR z dnia 18 października 1940 r. Jan został skazany na 8 lat sowieckich łagrów i trafił do obozu «Uchtizemlag». W 1941 r. wyszedł z łagru jako obywatel polski na mocy Układu Sikorski-Majski. Następnie trafił do Buzułuku w obwodzie czałowskim, gdzie ulokowany był sztab Armii Andersa. Możemy więc przypuścić, że został żołnierzem tej jednostki wojskowej.

Dalsze losy Jana Ciećkiewicza i jego bliskich nie są nam znane.

Tetiana SAMSONIUK

P. S.: Materiały rubryki «Ocaleni od zapomnienia» zostały opracowane przez Tetianę Samsoniuk na podstawie akt radzieckich organów ścigania, przechowywanych w Państwowym Archiwum Obwodu Rówieńskiego, w zbiorach Zarządu KGB Ukraińskiej SRR w Obwodzie Rówieńskim (1919–1957) oraz w Archiwum Zarządu Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. Będziemy wdzięczni, jeżeli odezwą się Czytelnicy, krewni lub bliscy bohaterów naszej rubryki, którzy posiadają o nich dodatkowe informacje.

Ян Цецькевич народився 1901 р. у Чесанові (нині Любачівський повіт Підкарпатського воєводства). Про батька Яна, Антона Цецькевича, із кримінальної справи відомо тільки те, що він працював секретарем гміни. Матір Катерина (приблизно 1860 р. н.) на початку Другої світової війни мешкала в Любачові у своїй доньки Марії (1903 р. н.), сестри Яна, яка працювала учителькою. Брат Адам (1892 р. н.) станом на 1940 р. за припущеннями Яна перебував у німецькому полоні.

У Чесанові Ян закінчив гімназію і 1919 р. був мобілізований до Війська Польського у 4-й полк піхоти. Це військове формування 1920 р. брало участь у радянсько-польській війні. У званні рядового Ян воював із Червоною армією на річці Бerezина біля міста Борисова (Білорусь). Після демобілізації закінчив дворічні вчительські курси і з 1924 р. працював у початкових школах у Берестовці, Березному та Деражному в Костопільському повіті.

У Деражному Ян жив із дружиною Марією (1904 р. н.). Обоє вчителювали в місцевій школі. 1937 р. в подружжя народилася донька Ядвіга.

1931 р. учитель пройшов двомісячні курси aspirantів-поручиків і через кілька місяців отримав звання підпоручика резерву. 28 серпня 1939 р. його вдруге мобілізували, цього разу на німецько-польську війну. Ян потрапив у Люблін. Однак після поразки Польщі через Холм, Ковель, Володимир-Волинський Ян повернувся до Деражного. За радянської влади він отримав посаду заступника директора місцевої школи, яку поєднував з учительованням.

Як і більшість польських учителів, до в'язниці чоловік потрапив навесні 1940 р. Його арештували 12 квітня.

На першому ж допиті 29 квітня 1940 р. Яну Цецькевичу висунули обвинувачення в тому, що він боровся з радянською владою, з чим він погодився. «Да, признаю себя в том что в 1919–1920 рр. в рядах [бывшей] польской армии боролся против советской власти», – ці його слова наведено в кримінальній справі.

Під час слідства з'ясувалося, що взимку 1939 р. Ян вступив до проурядової польської організації ОЗН (аббревіатура від назви організації польською – Obóz Zjednoczenia Narodowego, українською – Табір національної єдності). Незважаючи на те, що він був рядовим членом організації, слідчий виокремив цей «злочин» в обвинувальному висновку, охарактеризувавши ОЗН як «антирадянську націоналістичну організацію».

Ян Цецькевич мав низку звинувачень, які мало стосувалися боротьби з революційним рухом, але саме це формулювання ми бачимо у витягу з постанови Особливої наради при НКВС СРСР від 18 жовтня 1940 р. Ян потрапив до табору «Ухтіжемлаг», де мав відбувати восьмирічне перевиховання в радянському стилі. Однак йому пощастило – у 1941 р. його амністували як польського громадянина на підставі Угоди Сікорський-Майський. Згодом він потрапив до Бузулука Чкаловської області, де знаходився штаб Армії Андерса. Тож можемо припустити, що він став солдатом цього військового формування.

Подальші долі Яна Цецькевича та його рідних нам не відомі.

Тетяна САМСОНЮК

P. S.: Матеріали рубрики «Повернуті із забуття» Тетяна Самсонюк опрацює за архівно-слідчими справами, що зберігаються у фонді «Управління Комітету державної безпеки УРСР по Рівненській області (1919–1957 рр.)» ДАРО та Архіві управління Служби безпеки України. Будемо вдячні, якщо відгукнуться родичі героїв рубрики або ті наші Читачі, які володіють детальнішою інформацією про них.

Nabór wniosków na rok 2021

Fundacja Wolność i Demokracja serdecznie zaprasza do składania wniosków na dofinansowanie działań organizacji pracujących na rzecz Polonii oraz Polaków za granicą na rok 2021.

Wnioski mogą obejmować działania w następujących obszarach:

OSWIATA – wsparcie bieżącej działalności szkół i punktów nauczania języka polskiego, wsparcie bieżącej działalności przedszkoli, katedr języka polskiego, kolonie i obozy o charakterze edukacyjnym, konkursy, olimpiady, dyktanda, warsztaty dla uczniów i nauczycieli.

KULTURA I PROMOCJA POLSKI – imprezy kulturalne, imprezy cykliczne, koncerty, wystawy, publikacje kulturalne i historyczne, wydarzenia historyczne, wykłady, spotkania z historykami.

WZMACNIANIE POZYCJI ŚRODOWISK POLSKICH I POLONIJNYCH W KRAJACH ZAMIESZKANIA – warsztaty, wykłady, wsparcie finansowe, szkolenia, projekty liderkie.

POMOC CHARYTATYWNA I SOCJALNA – organizacja spotkań charytatywnych, zakup leków, sprzętu medycznego, pokrycie kosztów leczenia, zapomogi socjalne.

MEDIA POLSKIE – gazety, audycje radiowe i telewizyjne, portale i strony internetowe.

OCHRONA POLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I HISTORYCZNEGO – wsparcie organizacji działających w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (opieka nad cmentarzami, wykłady historyczne, prelekcje, uroczystości historyczne itd.)

Termin składania wniosków na rok 2021 upływa 4 października 2020 r.

Więcej informacji na stronie Fundacji Wolność i Demokracja wid.org.pl

Zródło: wid.org.pl

NABÓR WNIOSKÓW NA 2021 ROK

WNIOSKI O DOFINANSOWANIE DO
POBRANIA NA STRONIE FUNDACJI

WWW.WID.ORG.PL

ZAPRASZAMY!

Zdobądź nagrodę dla doświadczonego nauczyciela

Отримай нагороду для досвідченого вчителя

Fundacja Wolność i Demokracja zaprasza pedagogów do udziału w Programie dla Doświadczonego Nauczyciela w ramach projektu «Nauczyciel PLUS».

Фонд «Свобода і демократія» запрошує педагогів узяти участь у програмі для досвідченого вчителя в рамках проекту «Вчитель ПЛЮС».

Jeśli jesteś doświadczonym nauczycielem, chcesz podzielić się swoją wiedzą, angażujesz się na rzecz szkolnictwa polskiego na Ukrainie, zgłoś się do nas i zgarnij Nagrodę dla Doświadczonego Nauczyciela – czytamy na stronie Fundacji.

Warunkiem aplikowania o nagrodę jest dołączenie dwóch scenariuszy lekcji oraz opisu innych przedsięwzięć szkolnych. Przesłane materiały edukacyjne zostaną zamieszczone na stronie Platforma Dobrych Praktyk prowadzonej przez Fundację Wolność i Demokracja.

Wnioski o nagrodę należy złożyć do 30 września 2020 r. drogą mailową na adres: fundacja@wid.org.pl z adnotacją «Nagroda dla Doświadczonego Nauczyciela».

Decyzje dotyczące przyznania Nagrody zostaną ogłoszone 16 października 2020 r.

Zgłoszenie do nagrody doświadczonego nauczyciela oraz Regulamin Programu można pobrać tu: <https://wid.org.pl/zdobadz-nagrade-dla-doswiadczonego-nauczyciela-2020/>

Program Nagrody Dla Doświadczonego Nauczyciela jest prowadzony przez Fundację Wolność i Demokracja w celu wspierania rozwoju polskojęzycznego szkolnictwa stacjonarnego i społecznego na Ukrainie i jest realizowany w ramach projektu «Nauczyciel PLUS».

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Zródło: wid.org.pl

«Якщо ти досвідчений учитель, хочеш поділитися своїми знаннями, долучаєшся до польського шкільництва в Україні, подай заявку та виграй нагороду», – читаємо на сайті фонду.

Для того, щоб подати заявку, потрібно дати до formulara два сценарії уроків або шкільних заходів. Надіслані освітні матеріали опублікують на сайті Платформа добрих практик, який веде фонд «Свобода і демократія».

Заявки потрібно подати до 30 вересня 2020 р., надіславши їх на електронну адресу: fundacja@wid.org.pl (тема мейла – «Nagroda dla Doświadczonego Nauczyciela»).

У рамках програми фінансову нагороду отримають 7 учителів. Відповідне рішення оприлюднять 16 жовтня 2020 р.

Бланк заявки та положення про програму можна завантажити за адресою: wid.org.pl/zdobadz-nagrade-dla-doswiadczonego-nauczyciela-2020/

Програму «Нагорода для досвідченого вчителя» в рамках проекту «Вчитель ПЛЮС» реалізує фонд «Свобода і демократія». Її мета – підтримка розвитку польськомовного стаціонарного та громадського шкільництва в Україні.

Проект фінансує Кancelарія голови Ради міністрів РП у рамках державної підтримки Польщі та поляків за кордоном.

Джерело: wid.org.pl

Łuck obchodził 935. urodziny

12–13 września Łuck obchodził 935. urodziny. Program Dnia Miasta był bogaty w rozmaite imprezy. Tu piszemy o dwóch z nich.

«Kolorowo wokół nas, tańczyć chcemy cały czas» – te słowa z przeboju Krzysztofa Krawczyka «Szkolny rock and roll» zabrzmiały 12 września w Łucku podczas koncertu z okazji 935. urodzin miasta.

Wśród licznych imprez zorganizowanych z okazji święta była symboliczna «Paleta kultur» – międzykulturowy festiwal, w ramach którego tradycyjnie już na początku jesieni mniejszości narodowe zamieszkujące miasto przedstawiają kulturę swoich narodów. W tym roku program był co prawda nieco skrócony i przewidywał tylko występy zespołów artystycznych.

Przed mieszkańcami miasta wystąpili młodzi artyści z Wołyńskiego Obwodowego Towarzystwa Czechów «Maticze Wołyńska», Centrum Kultury Ormian Wołynia «Lori Berd» i Towarzystwa Niemców Wołynia.

Polska wspólnota w Łucku była reprezentowana przez zespoły z Towarzystwa Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki: chór «Wołyńskie Panie» wykonał polskie ludowe piosenki, a zespół pieśni i tańca «Wołyńskie Słowiki» zaśpiewał przeboje «Tyle słońca w całym mieście» Anny Jantar oraz «Szkolny rock and roll» Krzysztofa Krawczyka.

Podczas koncertu odbyły się także występy zespołu tańca ludowego «Wołynianoczka» oraz młodych wykonawców ze Stowarzyszenia Sztuk Scenicznich «Spivanochka Show».

«Najciekawsze rzeczy dzieją się na bocznych ulicach miasta» – powiedziała Anna Łuciuk, jedna z pomysłodawców filmu «Jak polubić Łuck: historia miasta i Piasecki», którego projekcja odbyła się wieczorem 12 września na skwerze «Zorianyj».

Obraz, który został nakręcony przez zespół Międzynarodowego Festiwalu Literackiego

«Frontera», przedstawia rozmowę historyk Tetiany Jaceczko-Błażenko z fotografem Wiktołem Czuchrajem prowadzoną w trakcie spaceru właśnie bocznymi uliczkami w centrum miasta. Odkrywaniu ich historii poświęcił swoje życie Waldemar Piasecki, wybitny wołyński krajoznawca, autor licznych publikacji o historii Łucka, które ujrzały światło dzienne również na łamach «Monitora Wołyńskiego», wieloletni członek Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu, odznaczony medalem Zasłużony dla Kultury Polskiej. Krajoznawca zmarł pod koniec czerwca br. w 87 roku życia.

«Łuck i Piasecki to dwa nierozłączne pojęcia» – podkreśliła Anna Łuciuk. Jego prace już od dawna są obowiązkową lekturą dla badaczy historii Łucka. Cześć z nich pomagał ilustrować fotograf Wiktor Czuchraj, który pana Waldemara nazywa swoim nauczycielem, gdyż poznał go jeszcze w 1967 r., kiedy został uczniem szkoły plastycznej, gdzie Piasecki wykładał historię sztuki. Podczas rozmowy z Tetianą Jaceczko-Błażenko dzieli się wspomnieniami o wspólnych spacerach starymi uliczkami w celu poszukiwania zabytków. Zdjęcia tych obiektów zostały przedstawione na wystawie Wiktora Czuchрая «Łuck wczoraj i dziś», której twórcy filmu również poświęcili dużo uwagi.

Rozmowę «Jak polubić Łuck: historia miasta i Piasecki» można obejrzeć na kanale «Frontera» na Youtube. Co wtorek o 20.00 czasu ukraińskiego jest na nim zamieszczane nowe wideo o znanych postaciach, miejscach i wydarzeniach związanych z Łuckiem i Wołyniem.

Natalia DENYSIUK,
Fot. Żanna BASZCZUK, Natalia DENYSIUK

Луцьк відзначив 935-річчя

12–13 вересня Луцьк святкував 935-річчя. Програма Дня міста була багатю на різні заходи. Про два з них ми розповідаємо нижче.

«Яскраво навколо нас, танцювати хочемо весь час» – ці слова з пісні Кшиштофа Кравчика «Szkolny rock and roll» прозвучали в Луцьку 12 вересня під час концерту з нагоди 935-річчя міста.

Серед численних святкових заходів була символічна «Палітра культур» – інтеркультурний фестиваль, у рамках якого вже традиційно на початку осені нацменьшини, що населяють місто, представляють культури своїх народів. Цього року його програма, щоправда, була скороченою й передбачала лише виступи творчих колективів.

Перед містянами виступили юні артисти з Волинського обласного товариства чехів «Матіце Волинська», громадських організацій «Центр культури вірмен Волині Лори берд» і «Товариство німців Волині».

Польську громаду представили колективи з Товариства польської культури імені Тадеуша Костюшка: хор «Волинські пані» виконав народні польські пісні, а дитячий ансамбль «Волинські соловейки» заспівав хіти відомих польських виконавців – «Tyle słońca w całym mieście» Анни Яantar та «Szkolny rock and roll» Кшиштофа Кравчика.

На сцені виступили також ансамбль народного танцю «Волиняночка» та юні виконавці з Асоціації сценічних мистецтв «Spivanochka Show».

«Найцікавіше відбувається на бічних вулицях міста», – зазначила Анна Луцук, одна з авторок ідеї фільму «Як полюбити Луцьк: історія міста і Пясецький», перегляд якого відбувся у сквері «Зоряний» увечері 12 вересня.

Відео, яке зняла команда Міжнародного літературного фестивалю «Фронтера», пред-

ставляє розмову дослідниці Тетяни Яцечко-Блаженко з фотографом Віктором Чухраєм, проведеною саме під час прогулянки бічними вулицями в центрі міста. Вивченню їхньої історії присвятив своє життя Вальдемар Пясецький, відомий волинський краєзнавець, автор численних публікацій з історії Луцька, які вийшли друком, зокрема, й на сторінках «Волинського монітора», багаторічний член Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської, Заслужений діяч польської культури. Дослідник помер наприкінці червня цього року на 87-му році життя.

«Луцьк і Пясецький – два нероздільні поняття», – підкреслила Анна Луцук. Праці дослідника вже давно стали настільними для краєзнавців. Частина з них йому допомагав ілюструвати фотограф Віктор Чухрай, який називає pana Вальдемара своїм учителем, адже познайомився з ним у 1967 р., коли став учнем художньої школи, де Пясецький викладав історію мистецтв. Під час розмови з Тетяною Яцечко-Блаженко він ділиться спогадами про їхні прогулянки старими вулицями в пошуках історичних пам'яток. Фото цих об'єктів представлені на персональній виставці Віктора Чухрая «Луцьк вчора і тепер», яка була в центрі уваги творців фільму.

Розмову «Як полюбити Луцьк: історія міста і Пясецький» можна переглянути на Youtube-каналі «Фронтери». Щовівторка о 20.00 на ньому з'являється нове відео про відомі постаті, місця та події Луцька й Волині.

Наталія ДЕНИСИУК
Фото: Жанна БАШУК, Наталія ДЕНИСИУК

«Frontera» odbędzie się offline

«Фронтера» пройде офлайн

2–4 października Łuck zamieni się w miasto literatury, w tych dniach bowiem odbędzie się III Międzynarodowy Festiwal Literacki «Frontera». Organizatorzy zaprosili pisarzy z Ukrainy, Polski i Białorusi.

2–4 жовтня Луцьк перетвориться на місто літератури, адже в ці вихідні відбудеться III Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера». Організатори запросили письменників з України, Польщі та Білорусі.

Pandemia miała swój wpływ na plany zespołu «Frontera», który zmuszony został do dostosowania projektu do trybu online. Dzięki temu pojawił się kanał na YouTube (<http://www.youtube.com/c/Фронтера>), gdzie od lipca publikowane są wideo o znanych postaciach, miejscach i wydarzeniach związanych z Łuckiem i Wołyniem. Jednak w końcu postanowiono podjąć się wyzwania i zorganizować festiwal offline.

Program festiwalu przewiduje dwa typy przedsięwzięć – spotkania online przy wsparciu Ukraińskiego Funduszu Kultury, a także offline, które dofinansują Łucka Rada Miejska oraz społecznicy Roman Bondaruk i Bohdan Szyba.

W tym roku podczas «Frontery» zostanie zaprezentowana powieść Sofii Andruchowycz «Amadoka» oraz Andrija Lubki «Mur». Na festiwal przyjadą Ostap Sływyński, Artem Poleżaka, Dmytro Łazutkin, Jurij Andruchowycz i inni pisarze.

Do Łucka zostali zaproszeni również autorzy z Polski: Miroslaw Wlekły, autor bestsellera «Gareth Jones. Człowiek, który wiedział za dużo», oraz polski poeta, prozaik i tłumacz Jacek Dehnel. Poza tym w trakcie festiwalu odbędzie się spotkanie online z polskim autorem reportaży Witoldem Szablowskim. W tym roku na Ukrainie ukazało się tłumaczenie jego najnowszej książki «Jak nakarmić dyktatora». Udział polskich pisarzy w festiwalu będzie możliwy dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Zaplanowany jest również udział białoruskiej pisarki Marii Matysewicz. Ze względu na wydarzenia na Białorusi w tej chwili nie wiadomo, czy przyjedzie do Łucka, czy spotka się z gośćmi festiwalu online.

Z powodu ograniczeń kwarantanny wszystkie spotkania w ramach tegorocznego festiwalu odbędą się w jednym lokalu, który będzie odpowiadał wymaganiom Ministerstwa Zdrowia Ukrainy.

«Niestety rozumiemy, że w tym roku nie uda się nam zebrać pełnych sal, jak to było w zeszłym. Będziemy przestrzegać wszystkich zasad bezpieczeństwa: dystansu społecznego, noszenia maseczek oraz ograniczonej liczby uczestników. Oprócz tego wejść na wydarzenia festiwalowe będzie można tylko po uprzedniej rejestracji. Rozumiemy, że spowoduje to pewne niedogodności, ale działamy w krytycznych warunkach. Jest dla nas ważne, aby ci, którzy czują konieczność wzięcia udziału w wydarzeniu artystycznym, mieli taką możliwość, prosimy więc o wyrozumiałość wobec tych zasad» – podkreśliła dyrektor festiwalu Ełła Jacuta.

Z programem wydarzenia już niedługo będzie można zapoznać się na profilu festiwalu «Frontera» (<https://www.facebook.com/fronterafest.ua>).

Dziecięca scena festiwalu w tym roku odbędzie tylko online – w postaci serii wideo «Frontera: Nowe światy», które można obejrzeć na kanale festiwalu na YouTube. Ten projekt «Frontera» realizuje wspólnie z Ukraińskim Instytutem Książki oraz teatrem «Harmyder».

MW

Pandemia внесла корективи у плани команди «Фронтери», яка змушена була перелаштовувати проект в онлайн-формат. Завдяки цьому з'явився ютуб-канал фестивалю (<http://www.youtube.com/c/Фронтера>), де з липня щотижня публікують відеорозмови про важливі для Луцька та Волині персоналії, місця та події. Проте фестиваль офлайн вирішили все ж провести.

Програма складатиметься із заходів двох форматів: онлайн-включень за підтримки Українського культурного фонду та офлайн-зустрічей, які співфінансуватимуть Луцька місь-

ка рада та громадські діячі Роман Bondaruk і Bohdan Szyba.

Цьогоріч під час «Фронтери» презентують нові романи Софії Андрухович «Амадока» та Андрія Любки «Мур», відвідають фестиваль Остап Сливинський, Artem Poleżaka, Дмитро Лазуткін, Юрій Андрухович та інші.

Очікують під час фестивалю і авторів із Польщі: Мирослава Влеклого, автора бестселера «Гарет Джонс. Людина, яка забагато знала», а також поета, прозаїка й перекладача Яцека Денеля. Окрім того, відбудеться пряме включення з польським репортажистом Вітольдом Шабловським, автором книги «Як нагодувати диктатора», переклад котрої українською вийшов нещодавно. Участь польських письменників можлива завдяки підтримці Генерального консульства РП у Луцьку.

Також є попередні домовленості з білоруською письменницею Марією Мартисевич. З огляду на події в Білорусі, поки не відомо, чи вона відвідає Луцьк, чи проведе пряме включення під час фестивалю.

Цього року, у зв'язку з карантинними обмеженнями, не буде прогулянок містом із події на подію. Кожного дня заходи відбуватимуться в одній локації, облаштованій відповідно до вимог МОЗ України.

«На жаль, ми розуміємо, що зібрати тисячні зали, як минулого року, нам не вдасться. Ми будемо дотримуватися усіх заходів безпеки: дистанції та маскового режиму, обмеженої кількості осіб. Окрім того, потрапити на фестиваль можна буде лише за умови попередньої реєстрації. Ми розуміємо, що це викликає незручності, але діємо у критичних умовах. Для нас важливо, аби ті, кому справді внутрішньо потрібно відчувати причетність до мистецької події, мали цю можливість, тож просимо поставитися до всіх обмежень із розумінням», – наголосила директорка фестивалю Елла Яцута.

Із детальною програмою можна буде ознайомитися вже зовсім скоро на сторінці фестивалю «Фронтера» (<https://www.facebook.com/fronterafest.ua>).

Дитячу сцену фестивалю цьогоріч переформатували в онлайн – у серію відеороликів «Фронтера: Нові світи», які теж можна проглянути на ютуб-каналі фестивалю. Цей проект фронтєрівці реалізують спільно з Українським інститутом книги та театром «Гармидер».

BM

У ці вересневі дні
60-річний ювілей святкує
член Товариства польської культури на Волині
імені Еви Фелінської

ВІКТОР МОСКАЛЮК

Бажаємо Вам довгих років життя
у здоров'ї та любові,
миру й достатку у Вашому домі
та рясної Божої ласки.

Товариство польської культури на Волині
імені Еви Фелінської

Богородзика Отвоцка з Воїунія

Отвоцька Богородиця з Воїуні

Jeden z najbardziej słynnych w Polsce obrazów pochodzących z Woїунія przedstawia Matkę Bożą Swojczowską. Dziś jest znany również jako «Pani Woїунія» i «Matka Boża Otwocka» – od nazwy miasta, w którym znajduje się obecnie.

Swojczów był jednym z najświęniejszych sanktuariów Matki Bożej na Woїуніu. Wszystko za sprawą cudownego obrazu Matki Bożej Swojczowskiej, do którego szły pielgrzymki katolików obrządku rzymskiego i greckiego, a także prawosławnych z okolic Włodzimierza Woїуніskiego, Łucka, a nawet Lublina. Świadczą o tym napisy na zachowanych wotach.

Pierwszy drewniany kościół powstał tutaj w 1607 r. w miejscu, gdzie według legendy znaleziono cudowny obraz Matki Bożej. W 1787 r. pod czasami królewski Feliks Czacki na miejscu starego zbudował nowy, mурowany kościół. Ojciec jezuita Alojzy Friedrich w swoim dziele «Historie cudownych obrazów Najświętszej Maryi Panny w Polsce» (t. 4, s. 355) opowiada, jak popularnym centrum pielgrzymkowym stała się ta świątynia: «Przeszło 120 tabliczek wotywnych świadczy o doznanych tu łaskach, które jednak – o ile o tem z aktów miejscowych wnosić można – władza duchowna nigdy nie sprawdzała, lubo w danych aktach urzędowych «łaskami słynącym» [ten obraz] bywa nazywany».

Ikona jest kopią znanego nam już obrazu Matki Bożej Śnieżnej. Ozdobiona była srebrną suknią, srebrnymi koronami i złotymi opaskami, w których osadzone były drogie kamienie, na szyi Matki Boskiej wisiały korale. Dzieło umieszczono w ołtarzu głównym, zasłaniał go obraz Przemienienia Pańskiego, który opuszczano podczas wielkich uroczystości.

Po obu stronach ołtarza wisiały liczne wota. Pochodziły i od bractw, i do szlachty, i od zwykłego ludu.

«Lubo władza cywilna (czyli cara – przyp. aut.) na publiczne religijne pielgrzymki katolikom nie pozwala; mimo to lud pobożny na większe uroczystości Matki Najświętszej z lubelskiej guberni z za Buga o 100 i więcej wiorst licznie zbiera się w Swojczowie, aby tu u stóp Maryi złożyć swe troski i obawy, aby się polecić Jej macierzyńskiej opiece i wyprosić sobie łaski potrzebne dla duszy i ciała. Nie rzadko też i w naszych czasach słyszeć można o nowych, oczywistych łaskach w Swojczowie od Najświętszej Panny doznawanych; nikt jednak tych opowiadań: ani nie sprawdza, ani nie spisuje. Najwięcej, bo do dwunastu tysięcy pątników, przybywa na uroczystość Narodzenia Najświętszej Panny, która tam przez trzy dni bywa obchodzona» – opowiada ojciec Alojzy.

W czasie I wojny światowej, ponieważ Swojczów był małą wsią i ominęły ją wielkie bitwy, kościoły nie uległy zniszczeniu, ale znacznie podupadły. W 1927 r. gmach odbudowano dzięki ofiarności wiernych.

W międzywojennym Swojczowie mieszkało mniej więcej tyle samo Polaków co i Ukraińców. Parafia katolicka obejmująca ponad 50 okolicznych wiosek i kolonii liczyła 4400 wiernych. Oprócz kościoła posiadała dwie małe kaplice. W tamtych czasach do obrazu Matki Boskiej Swojczowskiej nadal licznie przybywali katolicy obu obrządków oraz prawosławni, Polacy i Ukraińcy.

Latem 1943 r. Woїуні zapłonął. Ofiarą bratobójstwa padły także polskie wsie wokół Swojczowa: 11 lipca w pobliskim Dominopolu zginęło ok. 300 Polaków, a 29 sierpnia w Teresinie – ponad 200. Obu tych wsi obecnie nie ma, jedynie w miejscu Teresina zachował się zbiorowy grób i krzyż.

31 sierpnia 1943 r. Swojczów został napadnięty przez UPA. Tego dnia zginęło tu ok. 100 Polaków, niektórym udało się uciec do Włodzimierza Woїуніskiego, w którym stacjonowali Niemcy, w związku z czym było bezpiecznie. Następnie wszystkie opuszczone przez właścicieli polskie gospodarstwa zostały ograbione, a cudowna ikona przeniesiona przez miejscowych mieszkańców z kościoła do cerkwi. Sam kościół kilka miesięcy później został wysadzony w powietrze przez upowców. Po wojnie miejscowi zabrali cegłę, pozostawiając tylko jeden stopień od schodków przed wejściem do kościoła. W 1995 r. na miejscu katolickiej świątyni w Swojczowie ustawiono pamiątkowy metalowy krzyż z niewielką kopią cudownej ikony.

Jak już było powiedziane, ocalali mieszkańcy Swojczowa przenieśli się do Włodzimierza Woїуніskiego. Proboszczem miejscowej parafii św. Joachima i Anny był wtedy ksiądz Stanisław Kobyłecki, przedwojenny wykładowca w łuckim katolickim Seminarium Duchownym. W listopadzie 1940 r. Kobyłecki został aresztowany przez NKWD i po «śledztwie» skazany na śmierć. Ksiądz przebywał w celi śmierci do kwietnia 1941 r., wtedy wyrok został zmieniony na 25 lat obozu pracy. Ks. Stanisław Kobyłecki wraz z proboszczem katedry, ks. Władysławem Bukowińskim, cudem

Odnień z najwidońiszych u Польщі ікон воїуніського походження є ікона Матері Божої Свійчівської. Сьогодні вона теж znana під назвами «Пані Воїунія» та «Матір Божа Отвоцька» – за nazwoю міста, w якому образ перебуває нині.

Свійчів був одним із найwidońiszych богородичних санктуаріів Воїуні. Все через чудотворну ікону Матері Божої Свійчівської, до якої ходили з прощани католики римського i грецького обрядів, a також православні z околиць Володимира-Воїуніського, Луцька та навіть Любліна. Про це свідчать написи на збережених вотивах.

Перший, дерев'яний костел тут постав у 1607 р. на місці, де за легендою знайшли чудотворну ікону Богородиці. У 1787 р. королівський підчаший Фелікс Чацький звів на місці старого костелу новий мурований храм. Наскільки популярним паломницьким центром стала ця святиня, писав у своїй праці «Історії чудотворних ікон Пресвятої Діви Марії в Польщі» (т. 4, с. 355) отець-єзуїт Алоїз Фрідрих Ш: «Понад 120 вотивних табличок свідчать про отримані тут благодаті, котрих, однак, – наскільки про це можна зробити висновок із місцевих документів – духовна влада ніколи не перевіряла, оскільки вже в стародавніх урядових документах «милостями відомою» цю ікону називали».

Ця ікона – це копія вже відомої нам ікони Матері Божої Сніжної. Вона була оздоблена срібною шатою, срібними коронами i золотими смугами з дорогоцінним камінням, на шії Богоматері була низка коралів. Образ був установлений на центральному вівтарі, його прикривала ікона Перемінення Господнього, яку опускали під час великих урочистостей.

Обабіч вівтаря на стінах висіли численні вотиуми. Були тут вотиуми i від братств, i від шляхти, i від простого люду. «І хоча громадянська влада (царська, – прим. авт.) публічні релігійні паломництва католикам не дозволяє, попри це, пoboжний люд на більшi урочистості Пресвятої Матері з Люблінської губернії з-за Бугу на 100 i більше верст чисельно збирається у Свійчєві, аби тут у ніг Марії скласти свої турботи i страхи, щоби віддатися її материнській опіці та випросити собі милості, потрібні душі й тілу. Нерідко теж i в наші часи можна чувати про нові безсумнівні благодаті, у Свійчєві від Пресвятої Діви отримані, але ніхто цих оповідей ані не перевіряє, ані не записує. Найбільше ж – до дванадцяти тисяч пiлігримів – прибуває на урочистість Різдва Пресвятої Діви, яку

тут, буває, по три дні відзначають», – розповідав дослідник.

Під час Першої світової війни, оскільки Свійчів – село незначне i великі бої його оминули, храм не постраждав, але відчутно занепадав. У 1927 р. костел відреставрували коштом вірян.

У міжвоєнному Свійчєві мешкала приблизно однакова кількість поляків i українців. Католицька парафія, в яку входили понад 50 навколишніх сіл i хуторів, нараховувала 4400 вірних. Крім костелу, в парафії ще були двi невеликі каплиці. І в ці часи до ікони Матері Божої Свійчівської продовжували приходити i католики обох обрядів, i православні, i поляки, i українці.

Улітку 1943 р. Воїуні запалала. Польські села навколо Свійчєва теж стали жертвами братовбивства. 11 липня в поблиському Домінополі загинули біля 300 поляків, 29 серпня в Терезині – ще понад 200. Цих обох сіл зараз уже немає, лише на місці Терезина збереглися братська могила i хрест.

А 31 серпня 1943 р. i на Свійчєві напали упівці. Того дня загинули близько 100 поляків, частини вдалося втекти до Володимира-Воїуніського – в ньому дислокувалися німці, тому там було безпечно. Тоді були пограбовані всі польські обійстя, які залишилися без господарів, а чудотворну ікону місцеві селяни перенесли з костелу до церкви. Сам храм через кілька місяців підірвали упівці. Після війни цеглу розтягнули, від костелу залишилася лише одна сходи́нка з ганку перед храмом. У 1995 р. на місці костелу у Свійчєві встановили пам'ятний металевий хрест, на якому розміщена невелика копія чудотворної ікони.

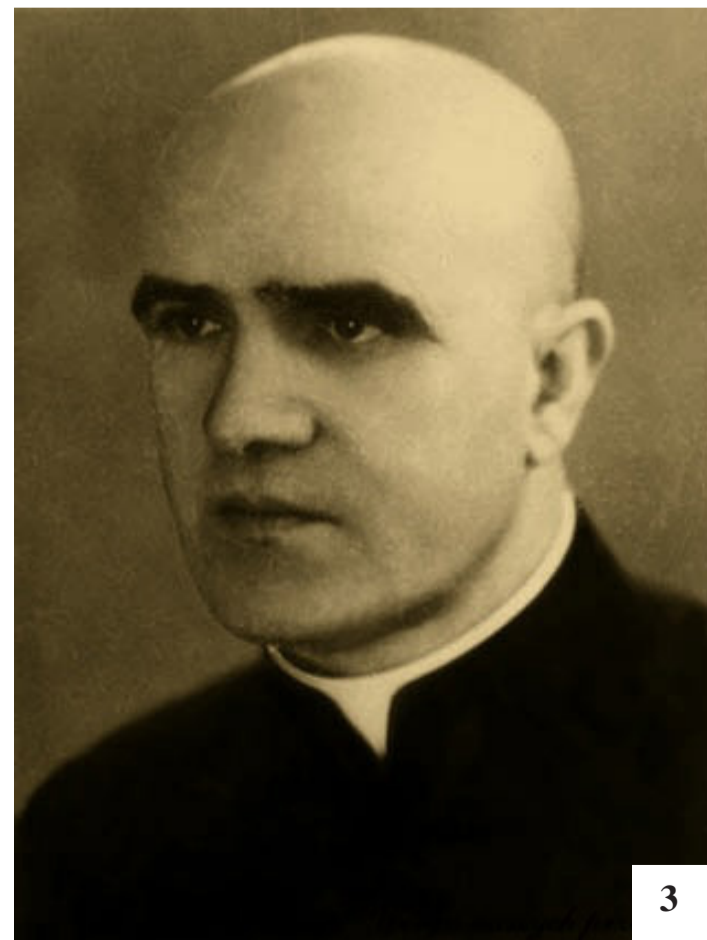
Як ми вже вказували, уцілілі мешканці Свійчєва перебралися до Володимира-Воїуніського. Настоятелем парафії Святих Йоакима i Анни у Володимирі-Воїуніському був тоді призначений отець Станіслав Кобилецький, колишній викладач Луцької духовної католицької семінарії. В листопаді 1940 р. його арештував НКВС i після «слідства» йому присудили смертну кару. Священник у камері смертників пробув до квітня 1941 р., коли йому замінили розстріл на 25 років у таборах. Отцю Станіславу пощастило вижити разом із парохом кафедрального собору, отцем Владиславом Буковинським під

1

2

3

Stypendia dla aktywnych studentów polskiego pochodzenia

STYPENDIA
NABÓR JESIENNY 2020/2021

PROGRAM STYPENDIALNY PLUS - AKTYWNY STUDENT

NABÓR OD 30.06 DO 11.10.2020

SYSTEM REJSTRACJI WNIOSKÓW STYPENDIALNYCH

OPERATOR ŚRODKÓW - KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

NIE CZEKAJ - ZGŁOŚ SIĘ JUŻ DZIŚ!

POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą

Fundacja «Pomoc Polakom na Wschodzie» prowadzi nabór wniosków stypendialnych w ramach «Programu stypendialnego PLus – AKTYWNY STUDENT» adresowanego do osób polskiego pochodzenia studiujących za granicą.

Pomoc stypendialna będzie udzielana w II półroczu 2020 r., tj. w semestrze jesiennym roku akademickiego 2020/2021. Nabór wniosków stypendialnych będzie trwał do 11 października 2020 r.

Studenci aplikują o stypendium za pośrednictwem Systemu Rejestracji Wniosków Stypendialnych (SRWS), wypełniając elektroniczny formularz wniosku stypendialnego oraz załączając dokumenty wymienione w Regulaminie Stypendialnym § II, pkt. 3.

Studentów, którzy prowadzą aktywną działalność społeczną Fundacja zachęca do dołączenia do wniosku stypendialnego opisu swoich działań ze wskazaniem ich wymiaru (liczba godzin), tj. raportu polonijnego poświadczonego przez przedstawiciela organizacji. Wnioski stypendialne posiadające raport polonijny będą rozpatrywane w pierwszej kolejności.

Aby załogować się do Systemu SRWS należy kliknąć w link: <https://form.jotformeu.com/81544623580356>

Rejestracja dokumentacji stypendialnej w systemie SRWS to jedyna możliwa forma złożenia aplikacji o stypendium. W przypadku problemów

ze skorzystaniem z systemu SRWS Fundacja prosi o kontakt z p. Dorotą Guz:
e-mail: stypendia@pol.org.pl;
d.guz@pol.org.pl;
telefon: +48 226285557 wew.118.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi RODO, wszyscy studenci aplikujący o stypendium w semestrze jesiennym 2020/2021 o decyzji Komisji Stypendialnej zostaną poinformowani przez Fundację za pośrednictwem poczty elektronicznej na podane w systemie SRWS adresy mailowe.

Szczegóły dotyczące dalszej realizacji programu stypendialnego będą na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej Fundacji «Pomoc Polakom na Wschodzie».

Projekt jest współfinansowany w ramach sprawowania opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2020 r. przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Źródło: pol.org.pl

У Луцьку проводять набір учнів для вивчення польської мови

Товариство польської культури на Волині імені Еви Фелінської (Луцьк, вулиця Крилова, 5/7) завершує набір учнів до суботньо-недільної школи на 2020–2021 н. р.

Організація запрошує до вивчення польської мови дітей 2004–2010 р. н., а також дорослих.

Початок занять – 1 жовтня 2020 р.
Запис до школи триває до 30 вересня 2020 р.

Зацікавлених просимо звертатися щодня з 12.00 до 15.00 за адресою: Луцьк, вулиця

Крилова, 5/7, Товариство польської культури на Волині імені Еви Фелінської (вхід у товариство з двору, з протилежної сторони від вулиці Крилова) або за телефонами: (0332) 72 54 99 чи 066 596 77 05.

Товариство польської культури на Волині імені Еви Фелінської

Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка запрошує всіх охочих у різновікові групи для вивчення польської мови у 2020–2021 н. р.

Запис до школи триватиме до 30 вересня 2020 р. за телефонами: +38 066 47 50 994, +38 095 30 46 774, після 17.00 – +380332727315.

Початок занять – 1 жовтня 2020 р. (луцька гімназія № 4, проспект Волі, 25).

Зацікавлених осіб чекаємо на батьківські збори та урочистий початок навчального року 26 вересня о 13.00 (площа за фонтанами на

впроти головного корпусу Волинського національного університету імені Лесі Українки). У програмі зустрічі – святковий концерт, присвячений 20-й річниці школи, та запис у групи для вивчення польської мови.

Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка

Domowe porządki

W każdym tygodniu nadchodzi taki jeden z niecierpliwością wyczekiwany dzień, w którym radośnie chwytamy w rękę odkurzacz, ścierkę, mopa oraz wszelkie inne możliwe środki czystości i z ochotą zabieramy się do sprzątnięcia.

Jednak takie zwykłe porządki to właściwie bułka z masłem. Prawdziwe schody zaczynają się wówczas, gdy pojawia się zadanie, któremu na imię gruntowne porządki. Z równym powodzeniem mogą one dotyczyć domu, mieszkania, garażu, podwórka, szaf z ubraniami lub innego, dowolnie wybranego obiektu. Za każdym razem jest to jednak prawdziwe wyzwanie, któremu sprostać mogą tylko najdzielniejsi.

Zazwyczaj na początku opadają nam ręce, gdy ogarniamy bezradnym wzrokiem ogrom pracy, którą w pocie czoła musimy wykonać. Przystępując wszak do działania zmuszeni jesteśmy podjąć nie tylko wysiłek fizyczny, ale i intelektualny. Cała logistyka przesuwania oraz przekładania rzeczy ważnych i potrzebnych oraz tych, które są dla nas ważne jak zeszłoroczny śnieg, jest żmudna, czasochłonna, a najczęściej ogromnie irytująca.

Oto stoi człowiek przed dylematem czy spodnie lub bluzkę, których nie włożył od pięciu lat, należy wyrzucić na śmietnik czy jednak zostawić na kolejną pięciolatkę, albowiem dobre są jeszcze i żal pozbywać się tak cennych rzeczy. Mimo że niemodne i jakoś troszkę wypłowiałe, może się jeszcze jednak na coś przydadzą.

Taki ciężki orzech do zgryzienia. Jeszcze gorzej jest przy eksmisji ulubionych butów, zazwyczaj niejednej pary, które na stopie leżą, jak ulał i chociaż obcas wysoki to czujemy się w nich jak w kapciach. Wprawdzie ten obcas taki jakiś pobijany, skórka też już mocno nadgryziona zębem czasu, ale szkoda.

I tak jest ze wszystkimi torebkami, swetrami, lekko obitymi filizankami, talerzami, starymi kluczami do nie wiadomo czego, pudełkami nie wiadomo po czym, śrubkami i okularami z jednym szkłem.

Bo tak już jest w tym naszym życiu, że z jakiegoś zupełnie nam niewiadomego powodu przywiązujemy się do naszych starych, ulubionych rzeczy i niechętnie wyrzucamy je na śmietnik, gdy już straciły swój pierwotny blask.

Bułka z masłem – powiemy tak o czymś, co jest bardzo łatwe do zrobienia.

Schody zaczynają się wówczas, gdy pojawiają się trudności w radzeniu sobie z jakimiś sprawami.

Ręce nam opadają, gdy czujemy bezsilność i zwątpienie w danej sytuacji.

Gruntowne porządki to bardzo dokładne sprzątnięcie. Takie, które planujemy zwykle dwa

razy w roku – przed świętami. Ewentualnie podczas urlopu lub wakacji.

W pocie czoła, czyli z wielkim trudem.

Coś jest ważne jak zeszłoroczny śnieg – to znaczy kompletnie nieistotne, bez żadnego znaczenia.

Ciężki orzech do zgryzienia – powiemy lub pomyślimy wtedy, gdy mamy do rozwiązania poważny problem i musimy podjąć ważną, trudną decyzję.

Na stopie buty leżą, jak ulał – czyli są doskonale dopasowane. Wygodne.

Coś jest nadgryzione zębem czasu – to znaczy, że jest mocno zniszczone, zaniedbane, uszkodzone.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Домашні порядки

Кожного тижня настає день, на який ми так нетерпляче чекаємо, коли радісно хапаємо в руки пилосос, ганчірку, швабру й усі можливі засоби побутової хімії та охоче беремося за прибирання.

непогані, та й жаль позбуватися таких цінних речей. Попри те, що вони вже немодні і трохи полинялі, може, ще на щось згодяться.

Це горіх, який тяжко розгризти. Ще важче позбутися улюблених черевиків, зазвичай не однієї пари, які лежать на стопі як вліті, і, хоч вони з високим каблуком, ми все одно почуваємося в них, як у капцях. Ну так, каблук уже пооббиваний, шкіра теж сильно погрижена зубом часу, але все одно шкода.

I так з усіма сумочками, светрами, трішки надщербленими чашечками, тарілками, старими ключами невідомо від чого, коробочками хтось з-під чого, гвинтиками й окулярами з одним скельцем.

Бо якось так складається в житті, що з якоїсь нам абсолютно невідомої причини ми прив'язуємося до улюблених речей і неохоче викидаємо їх у смітник, коли вони вже втратили свій колишній блиск.

Булка з маслом (**bułka z masłem**) – так говорять про щось, що дуже легко зробити.

Сходи починаються (**schody zaczynają się**) тоді, коли з'являються труднощі при розв'язанні якоїсь справи.

У нас опускаються руки (**ręce nam opadają**), коли ми відчуваємо безсилля і зневіру в певній ситуації.

Генеральне прибирання (**gruntowne porządki**) – дуже ретельне прибирання, яке ми проводимо зазвичай двічі на рік – перед святами. Можливо, теж під час відпустки або у вихідні.

У поті чола (**w pocie czoła**), тобто докладати багато зусиль.

Щось важливе як торішній сніг (**zeszłoroczny śnieg**) – щось зовсім неважливе, яке не має для нас значення.

Горіх, який тяжко розгризти (**ciężki orzech do zgryzienia**) – так говорять чи думають тоді, коли потрібно розв'язати серйозну проблему і прийняти важливе й важке рішення.

Черевки лежать на стопі як вліті (**na stopie buty leżą, jak ulał**) – ідеально dopasовані, зручні.

Щось погрижене зубом часу (**coś jest nadgryzione zębem czasu**) – щось сильно зіпсоване, занедбане, пошкоджене.

Габрієля ВОŹНІАК-КОВАЛІК,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

Angażujesz się na rzecz szkolnictwa
polskojęzycznego na Ukrainie ?

ZAWALCZ O STYPENDIUM

» MŁODEGO

NAUCZYCIELA

więcej
informacji
na stronie:
www.wid.org.pl

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach zadania publicznego
dotyczącego pomocy Polsce i Polakom za granicą.

FUNDACJA
WOLNOŚĆ
I DEMOKRACJA

Projekt „Nauczyciel PLUS. Program rozwoju kadry
nauczycielskiej na Wschodzie” realizowany przez Fundację
Wolność i Demokracja

Jan Stanisławski – mistrz pejzażu

Ян Станіславський – майстер пейзажу

Jan Stanisławski to bardzo ciekawy artysta. Doskonale znany i ceniony przez specjalistów związanych z malarstwem, natomiast nieco zapomniany przez ogół odbiorców sztuki. Dwie rzeczy jednak są pewne: bez jego prac epoka Młodej Polski byłaby dalece niekompletna, pozostaje także aż do dziś niedoścignym mistrzem pejzażu.

«Na Ukrainie płaszczyna, szalenie kolorowy kraj, skamieniałe morze. (...) Step, czar. Magnetyzuje przestrzeń nieskończona. Płaszczyna w lecie, kiedy słońce drga. (...) W nocy wyjeżdżałem na step i do rana nie mogłem się nasycić. Nie mogłem zubożnąć na piękno przyrody. (...) Nic dziwnego, że potem nie mogłem się przekonać do czego innego» – tak o swoich plenerach pisał jeden z największych polskich malarzy – Leon Wyczółkowski. Jednak wrażenia, i emocje jakie temu towarzyszą, fascynację pejzażami i atmosferą wschodnich terenów Rzeczypospolitej oraz stepami Ukrainy, znakomicie oddaje malarstwo Jana Stanisławskiego, o którym mówiono, że jego plener pochodził «ze wsi, Ukrainy, nie z Paryża».

Urodził się w 1860 r. w Olszanie, niedaleko Korsunia. Pochodził z rodziny o inteligenckich tradycjach. Jego ojciec Antoni był prawnikiem i wykładowcą na uniwersytecie w Charkowie. Intelakualna atmosfera rodzinnego domu niewątpliwie miała ogromny wpływ na kształtowanie się artystycznej osobowości Jana. Wprawdzie uzyskał tytuł kandydata nauk matematycznych na Uniwersytecie Warszawskim, ale potrzeba pozostania artystą była tak silna, że porzucił nauki ścisłe i został malarzem. Jak wieść niosła, na decyzję Stanisławskiego miała także wpływ nieszczęśliwa miłość do pianistki Antoniny Szumowskiej. Tak więc dramatyczne uczucie uczyniło z matematyka artystę.

Niezwykle często powracał w swoim życiu w okolice Żytomierza, Białej Cerkwi czy Kijowa, gdzie odwiedzał mieszkającą tam matkę. W poszukiwaniu swoich ukochanych pejzaży, malowniczych wiosek czy sadów, przemierzał liczne wsie i miasteczka.

Nauki z zakresu malarstwa pobierał Stanisławski najpierw w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, później wyjechał do Paryża, który nie zrobił na nim specjalnego wrażenia ani nie wywołał rewolucji w jego twórczości. Być może dlatego, że za mało tam było maków, trawy i malw. Następnie udał się do Berlina, gdzie wraz z Julianem Fałatem i Wojciechem Kossakiem pracował nad monumentalnym dziełem «Przejście przez Berezynę». Oczywiście był odpowiedzialny za pejzaż. Takie samo zadanie postawił przed nim Jan Styka, kiedy nieco później, we Lwowie, malował panoramę «Golgota».

Po kilku latach artysta wrócił do Krakowa, a jego monumentalna, charakterystyczna postać wpisała się na stałe w krajobraz tego młodopolskiego miasta. Mówiono o nim, że był człowiekiem wszechstronnie wykształconym, wrażli-

wym, posiadającym swoje namiętności i wady. Zajmującym i interesującym się dosłownie wszystkim. Przypominał nieco zawadiacko rubasznego szlachcica z XVIII wieku.

Przez dziesięć lat, aż do śmierci, Jan Stanisławski pracował w Akademii Sztuk Pięknych. Prowadzona przez niego katedra z biegiem czasu stała się jedną z najbardziej lubianych w Akademii, a przez studentów była nazywana «szkołą Stanisławskiego» lub «uniwersytetem pejzażu». Ogromną zasługą mistrza było wyprowadzenie uczniów poza mury uczelni. Plenery początkowo odbywały się w normalnych godzinach nauki, zazwyczaj na krakowskich Plantach albo w Ogrodzie Botanicznym. Jak wiadomo jednak, apetyt rośnie w miarę jedzenia. Po pewnym czasie, dzięki przyznaniu specjalnemu dofinansowaniu, warsztaty plenerowe mogły trwać nawet kilka tygodni poza Krakowem – w Tyńcu lub Zakopanem.

Jan Stanisławski kochał przyrodę i na swoich obrazach stawiał ją na pierwszym miejscu. Nobilitował do miana bohatera swych obrazów polspolite maki, malwy czy bodiaki:

«Jeden księżyc, dwa wiatraki
Wieczór, obłok, słońca blaski.
Burza, ranek, lecz bodiaki?
Gdzie bodiaki, Stanisławski?»

(Katalog I parodystycznej wystawy «Sztuki», 1905 r.)

Należy niewątpliwie do najwybitniejszych malarzy okresu Młodej Polski. Znakomity pejzażysta, autor ogromnej liczby krajobrazów. Krytyk sztuki, Adam Grzymała Siedlecki, tak pisał o Stanisławskim: «był poetą krajobrazu: natchnionym piewca, któremu na widok cudów przyrody dusza się śmiała w upojeniu radosnym, to znowu rozplywała w smętnym zadumaniu i zachwycie».

Tusza Stanisławskiego sprawiła, że cierpiał na wiele schorzeń. Między innymi na cukrzycę, niewydolność nerek i serce. Zamiast się leczyć i słuchać rad lekarzy żył intensywnie, podróżował i pracował. Organizm okazał się za słaby na taki wysiłek. Artysta zmarł 6 stycznia 1907 r. na zawał podczas przygotowań do swojej wystawy jubileuszowej. Jego wiejskie chaty, ule, sady, rozlewiska Wisły i Dniepru, porośnięte zielskiem łąki i pola znane są każdemu znawcy oraz wielbicielew polskiej szkoły pejzażu.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla przez ORPEG

Na ilustracjach: 1. Ule w Ukrainie, 1895 r. 2. Dniepr, 1904 r.
Źródło: Wikipedia, Public domain.

Ян Станіславський – дуже цікавий митець. Його чудово знають і цінують спеціалісти, пов'язані з малярством, натомість загал художника дещо підзабув. Проте дві речі можна сказати точно: без його робіт епоха Молодї Польщі була б далеко неповною, також він донині залишається неперевершеним майстром пейзажу.

«В Україні – площина, божевільно кольоровий край, скам'яніле море. (...) Step, магія. Нескінченний простір притягує. Площина в лісі, коли мерехтить сонце. (...) Уніч я виїжджав у степ і до ранку не міг ним насититися. Не міг збайдужити до краси природи. Немає нічого дивного, що я потім не міг полюбити нічого іншого», – так про свої пленери писав Леон Вичулковський, один із найвидатніших польських художників. Однак враження і почуття, які їх супроводили, захоплення пейзажами й атмосферою східних територій Польщі та степами України чудово відображають і малярство Яна Станіславського, про якого говорили, що його пленер походить «із села, з України, а не з Парижа».

Художник народився в 1860 р. у Вільшаній, неподалік Корсуня, походив із сім'ї з інтелігентськими традиціями. Його батько Антоній був юристом і викладачем у Харківському університеті. Інтелектуальна атмосфера родинного дому, безсумнівно, мала величезний вплив на формування мистецької особистості Яна. Він здобув ступінь кандидата математичних наук у Варшавському університеті, але мистецька потреба була настільки сильною, що юнак покинув точні науки і став художником. Якщо вірити чуткам, на рішення Станіславського мала вплив нещаслива любов до піаністки Антоніни Шумовської. Отак драматичне почуття зробило з математика служителя муз.

Станіславський надзвичайно часто повертався у своєму житті в околиці Житомира, Білої Церкви і Києва, в якому проживала його матір. У пошуках своїх улюблених пейзажів, мальовничих хуторів і садів художник сховався власними ногами численні села й містечка.

Малярству Станіславський спочатку навчався у краківській Академії образотворчих мистецтв, потім виїхав у Париж, який не справив на нього особливого враження і не зробив революції в його творчості. Може, тому, що замало там було маків, трав і мальв. Потім перебрався до Берліна, де разом з Юліаном Фалатом і Войцехом Коссаком працював над монументальним полотном «Перехід через Бerezину». Звісно, відповідав за пейзаж. Таке саме завдання поставив перед ним Ян Стика, коли дещо пізніше, у Львові, малював панораму «Голгофа».

Через кілька років митець повернувся до Кракова, а його монументальна, характерна постать назавжди вписалася у краєвид цього молодопольського міста. Про Станіславського говорили, що він був людиною всебічно освіченою, вразливою, яка мала свої пристрасті та

вади, яка займалася і цікавилася дослівно всім, яка нагадувала дещо хацького й нахабнуватого шляхтича XVIII ст.

Упродовж десяти років, аж до смерті, Ян Станіславський працював в Академії образотворчих мистецтв. Кафедра, якою він керував, із плином часу стала однією з найбільш популярних в академії, а студенти називали її «школою Станіславського» або «університетом пейзажу». Величезною заслугою маестро було те, що він вивів учнів за стіни навчального закладу. Плениери спочатку відбувалися в академічні години, зазвичай у краківських Плантах (краківський парк, – прим. перекл.) або ботанічному саду. Проте, як відомо, апетит приходить під час їжі. За певний час, завдяки спеціально виділеним дотациям, пленирні сесії могли тривати навіть кілька тижнів поза Краковом – у Тинці або Закопаному.

Ян Станіславський любив природу і на своїх полотнах ставив її на першому місці. Він підніс до звання героя власних картин звичайні маки, мальви та будяки:

«Один місяць, два вітряки,
Вечір, сонця промінь ясний.
Буря, ранок, але будяки?

Де будяки, Станіславський?

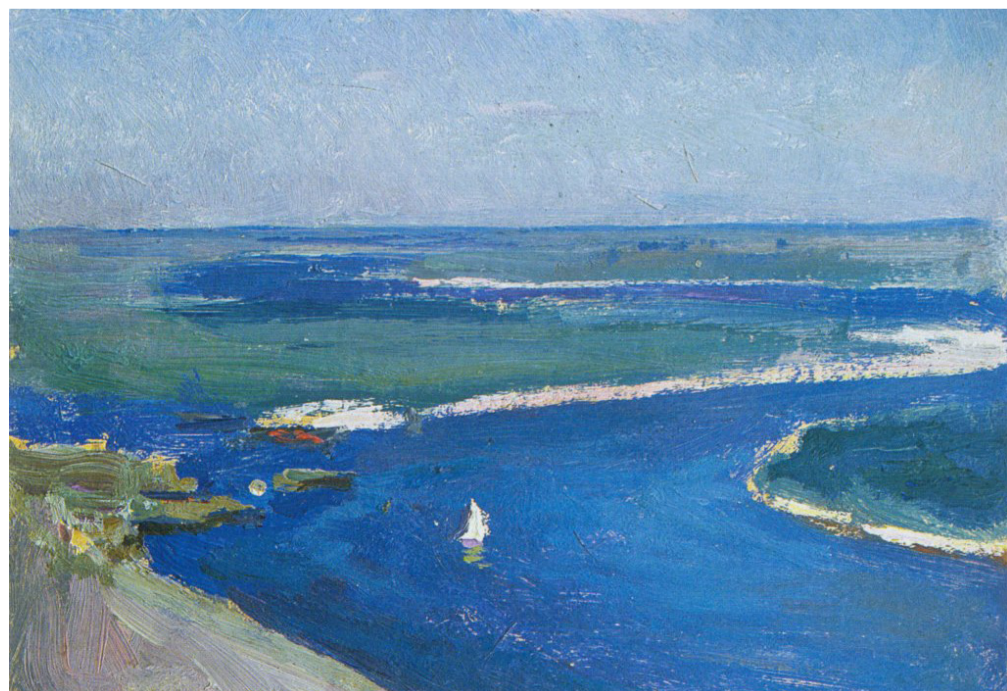
(Каталог Першої пародійної виставки «Sztuki», 1905 р.)

Станіславський належить до найвидатніших художників епохи Молодї Польщі. Чудовий пейзажист, автор величезної кількості краєвидів. Мистецтвознавець Адам Гжимала-Седлецький так писав про Станіславського: «Він був поетом краєвиду: натхненним співцем, душа якого, дивлячись на дива природи, то сміялася в радісному сп'янінні, то знову занурювалася в тиху жаху і захват».

Надмірна вага стала для Станіславського причиною багатьох хвороб, зокрема цукрового діабету, ниркової та серцевої недостатності. Замість того, щоб лікуватися і слухати поради лікарів, він інтенсивно жив, мандрував і працював. Організм не витримав таких навантажень. Художник помер 6 січня 1907 р. від інфаркту під час підготовки до своєї ювілейної виставки. Його сільські хати, вулики, сади, розливи Вісли та Дніпра, зарослі биллям луки й поля відомі кожному знавцю і шанувальнику польської школи пейзажу.

Габріеля ВОЗНЯК-КОВАЛІК,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

На ілюстраціях: 1. Вулики в Україні, 1895 р. 2. Дніпро, 1904 р. Джерело: Wikipedia, Public domain.

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Бармен	7 000	Обслуговування відвідувачів, прийом замовлень, приготування алкогольних та безалкогольних напоїв	Газоварник	10 000	Зварювання деталей, апаратів, конструкцій, виконання робіт на будівельному майданчику, розряд 4-5	Інженер з охорони праці	12 000	Регулярна планова і позапланова перевірка відповідності рівня безпеки в кожному окремому цеху або підрозділі. Повний документальний супровід щодо охорони праці
Бармен	9 000	Приготування коктейлів і напоїв. Обслуговування клієнтів. Знання касового апарату	Головний архітектор проекту	14 680	Пошук замовлень, робота із замовниками та укладання договорів, організація виробничої, технічної та творчої діяльності колективу, здійснення технічного керівництва проектно-вишукувальними роботами під час проектування об'єкта	Інженер з проектно-кошторисної роботи	13 000	Виконання обов'язків згідно інструкції інженера-кошторисника
Бухгалтер	15 000	Подача звітності, випускування видаткових накладних, реєстрація податкових накладних, подання декларації з ПДВ. Робота в сфері оптової торгівлі овочами та фруктами	Головний бухгалтер	10 000	Знання 1С-Бухгалтерія версія 8.2 та 7.7, додатково потрібно вести облік підприємців	Інженер з технічного нагляду (будівництво)	15 000	Організація і планування робіт; приймання об'єктів, закінчених будівництвом; оформлення проектно-кошторисної та ін. технічної документації; проведення технічних розрахунків; контроль грошових коштів при виконанні будівельних робіт. Досвід роботи, знання спеціалізованих комп'ютерних програм. Офіс у ЖК «Яр-виця»
Бухгалтер	9 000	Робота в спільно українсько-польській компанії; разом з командою вести польський облік клієнтам компанії; знання польської мови; знання програми 1С-Бухгалтерія, бухгалтерського і управлінського обліку; надавати консультації клієнтам по роботі в програмі 1С-Бухгалтерія та розробці нових механізмів командне планування зайнятості (технологія Kanban)	Головний енергетик	8 000	Контроль за ефективним використанням паливно-енергетичних ресурсів ТРЦ, ведення технічної документації, заключення договорів.	Інженер-електронік	7 000	Обслуговування та ремонт касових апаратів та електронних ваг (заробітна плата може сягати до 12000 грн)
Вальцювальник гумових сумішей	7 000	Веде процес термообробки гумових сумішей на вальцях з різною довжиною валків, а також виконує окремі роботи, які зв'язані з вальцюванням складних конфігурацій заготовок під керівництвом вальцювальника вищої кваліфікації. Можливе навчання на виробництві	Головний інженер проекту	13 740	Пошук замовлень, робота із замовниками та укладання договорів, організація виробничої, технічної та творчої діяльності колективу, здійснення технічного керівництва проектно-вишукувальними роботами під час проектування об'єкта. тел. 0332728149, Людмила Андріївна	Інженер-проектувальник	10 000	Проектувальник систем протипожежного захисту. Розробка проектних рішень і виконання проектних розрахунків по системам протипожежного призначення. Вільне володіння ArchiCAD. Вільне володіння офісним програмним забезпеченням Office та Excel. Ведення ділового листування з клієнтами. Робота з проектною документацією, оперативність, знання нормативної документації по ДБН
Верстатник широкого профілю	9 000	Обробка деталей на універсальних верстатах, нарізання різьби, фрезерування, шліфування вузлів та деталей	Дизайнер меблів	7 000	Робота з меблями, дизайнер-технолог на корпусні меблі (заробітна плата може сягати від 7000 до 10000 грн)	Касир торговельного залу	7 000	Обслуговування та розрахунок покупців на касі гіпермаркету «Там-Там», сканування товарів, знання ПК
Викладач (методи навчання)	7 000	Обов'язки вчителя англійської мови. Проведення уроків згідно розкладу, ведення графіку успішності студентів, участь в організації розважальних заходів, проведення мовних клубів	Друкар офсетного плоского друкування	8 000	Виконання обов'язків оператора широкоформатного принтера, здійснення друку плакатів, банерів, наклеек	Колорист (художник)	10 000	Робота колориста в перукарні, робить всі види робіт, пов'язані з використанням хімпрепаратів (фарбування волосся, мілірування, завивка, вирівнювання). Весільні та вечірні зачіски і укладки і т.д.
Виконавець робіт	10 000	Забезпечує виконання виробничих завдань відповідно до графіків і проектів виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних, введення об'єктів у дію у встановленні строки. Організовує виконання будівельно-монтажних робіт згідно з проектною та технічною документацією, будівельними нормами та правилами, технічними умовами й іншими нормативними документами. Складає заявки на будівельні машини, транспорт, засоби механізації і т.д.	Економіст	10 000	Аналіз, планування і прогноз діяльності підприємства	Комірник	7 000	Прийом та облік товарів, контроль за наявністю товару згідно накладних, перевірка строків придатності, робота в гіпермаркеті «Там-Там»
Вишивальник	8 000	Вишивка емблем, пришивання гудзиків, оброблення петель на спеціалізованих машинах	Електрогазоварник	8 000	Проведення усіх видів зварювальних робіт (крім аргону) газозварювальним обладнанням, робота на дільниці водопостачання та каналізації, обслуговування і поточний ремонт мереж водопостачання	Комплектувальник товарів	10 000	Комплектування та укладання готової продукції на складах для подальшого транспортування відповідно замовлень
Водій автотранспортних засобів	12 200	Водій на автобус-катафалку, перевезення померлих	Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах	10 000	Робота у зварювальному цеху по виробництву простих металоконструкцій; зварювальні роботи; зачіски роботи по металу; підготовка до фарбування	Кухар	7 000	Знання технології приготування їжі в їдальні (перші, другі страви, салати, десерти, тощо), дотримання правил особистої гігієни
Водій автотранспортних засобів	10 000	Водій на молокоцистерну ГА3-53; збір молока по регіонах; погрузка молока до 40 кг	Електромонтер з випробувань та вимірювань	9 031	Здійснює випробування і вимірювання параметрів електроустаткування напругою 0,4-10 кВ включно; випробує підвищеною прикладеною напругою захисні засоби і пристрої; вимірює опір ізоляції, перехідний опір, опір контурів заземлення розподільних пристроїв; оформляє результати випробувань та вимірювань у первинній технічній документації	Кухар	8 000	Приготування продукції та заготовок згідно калькуляції, технологічної карти та стандартам часу, підтримка чистоти на робочому місці, контроль залишку продукції та напівфабрикатів (робота піцейоло). Попередньо телефонувати 0997582226, Вікторія
Водій автотранспортних засобів	9 000	Здійснення вантажних перевезень (деревини) по Україні на автомобілі «Renault»	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	7 000	Ремонт та обслуговування електроустаткування ТЦ «Порт-сіті», робота – доба через дві	Лікар-лаборант	7 500	Виконання лабораторних досліджень, ведення відповідної документації
Водій автотранспортних засобів	7 000	Здійснення міжнародних вантажних перевезень по Європі. З/п + премії. Наявність прав водія категорії С, Е	Завідувач аптеки (аптечного закладу)	9 000	Відпуск медпрепаратів, консультації щодо застосування медпрепаратів, відмінні комунікативні навички, знання ПК на рівні досвідченого користувача, наявність курсів «Організація та управління фармацією»	Майстер	11 830	Здійснює загальне керівництво підлеглими працівниками під час експлуатації та ремонту контрольно-вимірювальних приладів та автоматики; забезпечує роботу КВП та А відповідно до правил котлонагляду, правил безпеки в газовому господарстві, правил технічної безпеки та правил технічної експлуатації електроустановок споживачів
Водій автотранспортних засобів	30 000	Здійснювати міжнародні вантажні перевезення до країн Європи (Німеччини, Франції). Наявність закордонного біометричного паспорта, картки водія, полісу обов'язкового медичного страхування для виїзду до країн Європи	Заступник директора	12 000	Обов'язки заступника директора з будівництва. Технічний нагляд за виконанням будівельно-монтажних робіт, оперативно вирішує питання щодо заміни матеріалів, виробів, конструкцій; здійснює технічне приймання закінчених будівельно-монтажних робіт і об'єктів, оформляє необхідну технічну документацію			
Водій навантажувача	15 000	Водій маніпулятора по завантаженню лісопродукції на автомобіль та підвезення вантажу до пром. зони. Бажано мати досвід роботи	Інженер	9 224	Інженер у Луцький міський виробничий відділ; розробляє технічні та робочі проекти і кошториси землепорядної документації із землеустрою, погоджує технічну документацію			

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:

43021 м. Луцьк, вул. Ярошука, 2;
тел.: +38(03322) 72-72-58, 24-92-68, (067) 199-03-28.

zapraszamy
do udziału
w projekcie:

Liderskie
Centrum
Szkoleniowe

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach zadania publicznego
dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

FUNDACJA
WOLNOŚĆ
I DEMOKRACJA

Projekt „Liderskie Centrum Szkoleniowe - profesjonalizacja
polskich organizacji na Ukrainie. Kontynuacja” realizowany
przez Fundację Wolność i Demokracja.

Пам'яті Sybiraków

Пам'яті сибіряків

W tym roku ze względu na pandemię odwołano odbywający się od 20 lat Marsz Pamięci Zesłańców Sybiru w Białymstoku. Mimo to zaplanowano szereg uroczystości uwieczniających pamięć o wydarzeniach sprzed 81 lat, w tym odsłonięcie pomnika «Bohaterskim Matkom Sybiraczkom».

Цього року через пандемію відмінили Марш пам'яті засланців Сибіру в Білостоці, який проходить уже 20 років. Попри це, все ж була запланована низка заходів із вшанування пам'яті про події, що відбулися 81 рік тому, зокрема відкриття пам'ятника «Героїчним матерям-сибірячкам».

1

2

3

«17 września władze Białegostoku, Sybiracy, służby mundurowe, harcerze oraz mieszkańcy miasta wspólnie uczcili pamięć o ofiarach komunistycznej napaści na Polskę i późniejszych zbrodni sowieckich, a zwłaszcza wywózek. Pod Pomnikiem Grobem Nieznanego Sybiraka zapłonęły znicze, zostały złożone kwiaty» – podaje portal www.bialystok.pl.

Także pod Pomnikiem Katyńskim, przy którym co roku rozpoczyna się Marsz Pamięci Zesłańców Sybiru, złożono kwiaty i zapalono znicze. Na Rynku Kościuszki stanęła instalacja «17.09 Pamiętamy», a w samo południe w całym mieście zawyły syreny alarmowe – każdy mógł zatrzymać się na chwilę, żeby oddać hołd ofiarom represji. Odbył się także 4. Peleton Pamięci, w tym roku nietypowy – każdy chętny mógł samodzielnie przejechać udostępnioną wcześniej trasą. Wieczorem ulicami Białegostoku przeszedł Podlaski Marsz Cieni, upamiętniający ofiary sowieckich zbrodni.

Jak podaje oficjalny portal Białegostoku, dzień wcześniej, 16 września, przed budynkiem Muzeum Pamięci Sybiru odsłonięto pomnik

«Bohaterskim Matkom Sybiraczkom» jako wyraz hołdu oddanego bohaterskim Polkom, których determinacji i poświęceniu wiele dzieci zawdzięcza życie. Pomnik powstał dzięki staraniom białostockiego oddziału Związku Sybiraków.

W tym roku w związku z pandemią odwołano odbywający się od 20 lat Marsz Pamięci Zesłańców Sybiru. Wcześniej co roku uczestniczyło w nim kilkanaście tysięcy osób z Polski i całego świata. Ulicami Białegostoku we wspólnym marszu zawsze przechodziła delegacja z Wołynia, którą stanowili m.in. członkowie Koła Sybiraków działającego przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej.

Zdjęcia pochodzą z archiwum «Monitora Wołyńskiego» MW

Na zdjęciach: 1. Delegacja SKP im. Ewy Felińskiej na Wołyniu w wspólnym marszu w 2015 r. 2. Wieńce od SKP oraz Tatarów Krymu złożono pod Pomnikiem Grobem Nieznanego Sybiraka. 3. Delegacja SKP im. Ewy Felińskiej na Wołyniu w wspólnym marszu w 2016 r. 4. Delegacja SKP im. Ewy Felińskiej na Wołyniu pod Pomnikiem Grobem Nieznanego Sybiraka. 2018 r.

«17 вересня влада Білостока, сибіряки, військові, харцери та мешканці міста вшанували пам'ять жертв нападу комуністів на Польщу та радянських злочинів, зокрема депортацій. Біля пам'ятника Невідомому сибіряку запалили свічки та поклали квіти», – повідомляє портал www.bialystok.pl.

Цього дня були покладені квіти та запалені лампадки також біля Катинського пам'ятника, від якого щороку починається Марш пам'яті засланців Сибіру. На площі Костюшка встановили інсталяцію «Пам'ятаємо. 17.09», а опівдні по всьому місту пролунали сирени – кожен міг зупинитися на хвилинку, щоб віддати шану жертвам репресій. Відбувся теж 4-й Велопробіг пам'яті, який цього року був нетиповим – кожен охочий міг самостійно проїхатися раніше визначеним маршрутом. Увечері вулицями Білостока пройшов Підляський марш тіней, учасники якого вшанували пам'ять жертв радянських злочинів.

Як повідомляє офіційний портал Білостока, напередодні, 16 вересня, перед Музеєм пам'яті Сибіру відкрили пам'ятник «Героїчним

матерям-сибірячкам», вшанувавши таким чином відвагу польок, завдяки рішучості та жертвності яких вдалося вижити багатьом дітям. Пам'ятник постав з ініціативи білостоцької філії Спілки сибіряків.

Цього року через пандемію скасували Марш пам'яті засланців Сибіру, який проходить ось уже 20 років. Раніше в ньому щороку брали участь кільканадцять тисяч осіб із Польщі та різних куточків світу. Вулицями Білостока у спільному марші завжди йшла й делегація з Волині, у складі якої перебували, зокрема, члени Кола сибіряків, що діє при Товаристві польської культури імені Еви Фелінської на Волині.

Фото з архіву «Волинського монітора» ВМ

На фото: 1. Делегація Товариства польської культури імені Еви Фелінської на Волині у спільному марші. 2015 р. 2. Вініки від ТПК та кримських татар поклали до пам'ятника Невідомому сибіряку. 3. Делегація ТПК імені Еви Фелінської на Волині біля пам'ятника Невідомому сибіряку. 2016 р. 4. Делегація ТПК імені Еви Фелінської на Волині біля пам'ятника Невідомому сибіряку. 2018 р.

4

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Проект фінансує Канцелярія голови Ради міністрів РП у рамках державної програми підтримки Полонії та поляків за кордоном. Публікації відображають лише погляди авторів і не представляють офіційну позицію Канцелярії голови Ради міністрів РП

Projekt Fundacji Wolność i Demokracja «Polska Platforma Medialna»
Проект фундації «Свобода і демократія» «Польська медіальна платформа»

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНІСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Anatolij OLICH/Анатолій ОЛІХ

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Olga SZERSZEN, Piotr KOWALIK
Współpraca: Jadwiga DEMCZUK, Urszula OBERDA
Redaktor techniczny: Anatolij OLICH
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander ŚWICA
Tłumaczenia: Swiżłana PYZA, Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: Walenty WAKOLUK
Korekci: Olga SZERSZEN, Piotr KOWALIK
Співпраця: Ядвіга ДЕМЧУК, Уршуля ОБЕРДА
Технічний редактор: Анатолій ОЛІХ
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА, Наталія ДЕНІСЮК

Adresa redakції:
43025 Луцьк, вул.Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 р.
Тираж: 6000. Замовлення: 739.
Друк – Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А3